

NAŠA LUČ

M E S E Č N I K Z A S L O V E N C E P O S V E T U

OKTOBER 2015

letnik 64, številka 10

4

POGOVOR S P. DARKOM ŽNIDARŠIČEM
Ko okusiš domači kruh, slišiš domačo
govorico, petje in molitev ...

7

JEZIKOVNI KOTIČEK
Z rožnim vencem v oktober

8

RAFAELOVA DRUŽBA
Po poteh slovenskih beguncev

Romanje v Vadsteno

Dobrodolnica romarjem v Vadsteni

Ob krstu Theodorja Macuha Pristovnika

Po krstu malega Theodorja v Vadsteni

Dr. Matjaž Roter, tajnik Apostolske nunciature v Urugvaju, je vodil letošnje bogoslužje v Vadsteni.

Romarji za binkošti k sv. Brigiti v Vadsteno

Vseslovenskega romanja in srečanja se je udeležil tudi naš veleposlanik g. Tone Kajzer z družino.

Slovenska pesem Lipa zelenela je pri slovenski lipi v Vadsteni

Naši gostje pri sv. Brigiti Švedski

Dr. Robert Kralj ter Dani in mama Marinka Stražar, pobudnik in prevajalki Nebeških razodetij sv. Brigite Švedske.

Nebeška razodetja so bila dar njegovi ekscelenci g. Tonetu Kajzerju, veleposlaniku RS.

Dr. Matjaž Roter, tajnik Apostolske nunciature v Urugvaju, pod severnim švedskim križem

Spominski posnetek organizatorjev tombole z voditeljem slovesnega bogoslužja za binkošti v Vadsteni

NAŠA LUČ

Glasilo Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi za verska, kulturna in narodna vprašanja

Izdajatelj: Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov in Rafaelova družba • Založnik: Družina, SI-Ljubljana, p. p. 95 • Glavni urednik: Janez Pucelj, München, Nemčija • Odgovorni urednik: Lenart Rihar, Ljubljana • Uredništvo: Rafaelova družba, Naša luč, Poljanska c. 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: 01/438 30 50, faks: 01/438 30 55, e-naslova: rafaelova.druzba@siol.net in jpucelj@msn.com • Uprava: Krekov trg 1, SI-1000 Ljubljana, tel. 01/360 28 28 • Jezikovni pregled: Vida Frelih

CENA IZVODA: 2,45 EUR. CELOLETNA NAROČNINA ZA SLOVENIJO: 26,95 EUR • LETNA NAROČNINA (za pošiljanje iz Slovenije): Evropska zveza 36,85 EUR • Švica 48,95 CHF • Velika Britanija 31,35 GBP • Avstralija 50,60 AUD • Kanada 49,50 CAD • ZDA 48,40 USD. V ceno je všteti 9,5 % davek na dodano vrednost in ustrezna poštnina, ki velja za pošiljanje z navadno redno pošto. Cena za letalsko pošiljanje je 41,25 evra. • LETNA NAROČNINA PRI POVERJENIKIH: Evropska zveza 35 EUR • Švedska 315 SEK • Švica 45 CHF • Velika Britanija 28 GBP. • Naročnino lahko plačate pri poverjenikih ali na upravi. Transakcijski račun pri NLB d. d.: 02014-0015204714, DRUŽINA, d. o. o., s pripisom za Našo luč, IBAN SI56020140015204714, SWIFT LJBASI2X • Nove naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava.

Oblikovna zasnova: Klemen Kunaver • Grafična priprava: Nika Jesenko • Prva stran ovitka: Gorenjska v jesenskih barvah, foto: Janez Rihar • Tisk: tiskano v Sloveniji.

Rafaelova družba, Naša luč, Poljanska 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: (+386) 1 438 30 50, faks: (+386) 1 438 30 55, e-naslov: rafaelova.druzba@siol.net
www.rafaelova-druzba.rkc.si • Poslovni račun pri NLB d. d.: 02014-0253581535, voditelj: Lenart Rihar

Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi

Liebigstr. 10, 80538 München, T (*49) 089 2193 7900, M 0173 9876 372, F (*49) 089 2193 79016, predsednik: msgr. Janez Pucelj

POGOVOR 4

Ko okusiš domači kruh, slišiš domačo govoricu, petje in molitev ...

JEZIKOVNI KOTIČEK 7

Z rožnim vencem v oktober

ZAKLADI SLOVENSKE UMETNOSTI 7

Celjski strop – prostor in čas, ki trajata

RAFAELOVA DRUŽBA 8

Po poteh slovenskih beguncev

SLOVENIJA, NAŠ SKUPNI DOM 9

Premisleki

Novice 9

ŽUPNIJE 11

KRIŽANKA / MALO ZA ŠALO 24

Daj nam prvi dar modrosti

Navadno se zapletajo razmere v Evropi. Začelo se je z obvladljivimi stvarmi. Vključevanje srednje- in vzhodnoevropskih držav v Evropsko zvezo je minilo brez večjega stresa, čeprav so se šele napol otresle komunizma. Potem je izbruhnila gospodarska kriza, a države z resno, desno-sredinsko upravo so jo hitro omejile. Sledila je ruska agresija na Ukrajino, na kar Evropa kljub pritiskom in izgubam odgovarja s sankcijami. V zadnjem času pa brezmočno in zmedeno gleda na naval arabskih beguncev. Levičarji vsepovsod vreščijo, manipulirajo in s svojim znanim arzenalom napadajo vse, ki si ob dogajanju upajo zastaviti kakršno koli vprašanje. Na drugi strani jim iz plemenitih in ne nujno najbolj razumnih nagibov pritrjuje Cerkev. Seveda, nikoli ne bomo pod vprašaj postavljali pomoči človeku, ki je v stiski, a tokratna migrantska kriza ima še celo vrsto (možnih) primesi, zaradi katerih je strah ljudi upravičen.

Če je Evropa kot celota nepripravljena in neenotna, si težko predstavljamo, da bi bilo v Sloveniji z levičarsko vlado kaj bolje. Tik pred oddajo Naše luči v tisk, v petek, 18. septembra, so bili v medijih objavljeni tile ključni poudarki, ki nazorno prikazujejo, kako se negotovost stopnjuje:

- na mejnem prehodu Rigonce je policija uporabila solzivec, ker je skupina beguncev skupaj z nekaterimi aktivisti pritisnila na policijski kordon;
- premier Miro Cerar zdaj dopušča možnost koridorja za begunce, medtem ko je še v četrtek to zavračal, češ da ni v skladu s schengenskimi pravili;
- aktivisti na meji zahtevajo, da begunce spustijo v Slovenijo;
- mednarodni železniški promet med Slovenijo in Hrvaško je ustavljen;
- na Hrvaškem je več kot 17 tisoč beguncev, ki želijo prek Slovenije in Madžarske na sever Evrope;
- po neuradnih podatkih je slovensko mejo prestopila 1400 beguncev;
- Slovenija pravi, da lahko registrira do 500 beguncev na dan;
- hrvaška vlada je organizirala prevoze beguncev do slovenske in madžarske meje;
- prve kritike vladne politike do beguncev: skrajni levičarji trdijo, da se z drugimi sredstvi ponavlja madžarski scenarij, torej zapiranje meja in zavračanje beguncev.

Iz srca upamo, da je med državnimi voditelji dovolj modrosti, da se v Evropi in s tem tudi v Sloveniji ohranijo mir, red in stabilnost, resnično preganjani in pomoči potrebni pa dobijo primerno zatočišče.

Lenart Rihar

ZVEZA SLOVENSkih IZSELJENSKIH DUHOVNIKOV, DIAKONOV IN PASTORALNIH SODELAVCEV V EVROPI

ANGLIJA

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA LONDON

62, Offley Road, LONDON SW9 0LS
T/F (*44) 020. 7735 6655
http://www.skm-london.org.uk
župnik: Stanislav Cikanek
e-naslov: cikanek@msn.com

AVSTRILIJA

SLOVENSKI PASTORALNI CENTER DUNAJ

Einsiedlergasse 9-11, 1050 WIEN
T (*43) (0)1/544-25-75; F (*43) (0)1/544-25-75
duhovnik: Mattija Tratnjek
e-naslov: info@spc-dunaj.net
www.spc-dunaj.net

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA GRADEC

Mariahilferplatz 3, 8020 GRAZ
T (*43) 0316. 7131 6924
župnik: p. mag. Jože Lampret OFMConv

PREDARLSKO

Diakon Ralph Prausmüller
Lehrer-Frick-Strasse 10, 6800 Feldkirch
e-naslov: ralphprau@gmail.com
T (*43) 664 9321 045

SLOVENSKA KAT. MISIJA ŠPITAL

Drau Marienkapelle, Villacherstr., SPITAL
župnik: mag. Jože Andolšek
Št. Primož 65, 9123 Št. Primož
T (*43) 042. 3927 19

BELGIJA, NIZOZEMSKA IN LUKSEMBURG

SLOVENSKI PASTORALNI CENTER BRUSELJ

Av. de la Couronne 206
1050 Bruxelles / Ixelles
T (+32) 02. 64 77 106
M (*32) 0489. 783 532
župnik dr. Zvone Štrubelj
e-naslov: zvones@gmx.de

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA EISDEN

Guill. Lambertlaan 36, BE 3630 EISDEN
T/F (*32) 089. 7622 01
kontaktna oseba: Nežka Zalar,
M (*32) 472. 2682 00
e-naslov: nezka@scarlet.be

FRANCIJA

DELEGATURA – AUMONÉRIE NATIONALE DES SLOVÈNES DE FRANCE

Moulin de Thicourt 57380 THICOURT
Tel – Fax (*33) 03. 8701 0701
e-naslov: kaminjoseph@aol.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA PARIZ

3, Impasse Hoche, 92320 CHATILLON
T (*33) 1 42 53 64 43,
župnik: mag. Alek Zwitter
e-naslov: alek.zwitter@rkc.si
diakon Ciril Valant: 32, rue de la Guilloire,
78720 La Celle les Bordes. Tel: 01 34 85 26 66
e-naslov: valant.ciril@wanadoo.fr

SLOVENSKA KAT. MISIJA MERLEBACH

14, r. du 5 Decembre, 57800 MERLEBACH
T (*33) 03. 8781 4782,
T mlin (*33) 03. 8701 0701
župnik in delegat: Jože Kamin,
e-naslov: kaminjoseph@aol.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA NICA

6, rue Vernier, 06000 NICE
T (*33) 4. 9388 5851, F (*33) 4. 9388 5851
župnik: Štefan Čukman
e-naslov: scukman@club-internet.fr

HRVAŠKA

SLOVENSKA KAT. SKUPNOST ZAGREB

oskrbovana iz Slovenije. Informacije:
dekan Anton Trpin, T (*386) 07 338 00 15
Trubarjeva 1, 8310 Šentjernej
e-naslov: zupnija.sentjernej@rkc.si

ITALIJA

SLOVENSKA KATOLIŠKA SKUPNOST RIM

Via Appia Nuova 884, 00178 ROMA
T (*39) 06.7184 744, F 06. 712 99 910

SLOVENSKA KAT. SKUPNOST MILANO

cerkev Corpus Domini, ul. Canova 4
informacije: K. Donno, T 02. 3800 8218

NEMČIJA

KOORDINACIJA DUŠNEGA PASTIRSTVA SLOVENCEV PO SVETU

govorec: msgr. Janez Pucelj
Liebigstr. 10, 80538 München
T (*49) 089.2193 7900, M 0173.9876 372
F (*49) 089. 2193 79016
e-naslov: jpucelj@msn.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA BERLIN

Kolonnenstr. 38, 10829 BERLIN
T (*49) 030. 7845 066, T 030. 7881 924
F 030. 7883 339
www.skmberlin.de
župnik: Izidor Pečovnik
e-naslov: dori@skmberlin.de

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ESSEN

Bausemshorst 2, 45329 ESSEN
T (*49) 0201. 3641 513
T/F (*49) 0201. 3641 804
www.slomisija-essen.de
župnik: Alojzij Rajk
M (*49) 0173 340 82 95
e-naslov: alojzij@gmail.com, alojzij.rajk@rkc.si

KÖLN

(glej Essen)

SLOVENSKA KAT. ŽUPNIJA FRANKFURT

Mathildenstr. 30 a, 60599 FRANKFURT
T (*49) 069. 6365 48, F 069. 6330 7632
www.skg-frankfurt.de
župnik: Martin Retelj
e-naslov: martin@skg-frankfurt.de

SLOVENSKA KAT. MISIJA MANNHEIM

Römerstrasse 32, 68259 MANNHEIM
T (*49) 0621. 285 00, F 0621. 7152 106
www.skm-mannheim.de
župnik: Janez Modic
e-naslov: janez@skm-mannheim.de

INGOLSTADT

(glej München)

SLOVENSKA KAT. MISIJA STUTTGART

Stafflenbergstr. 64, 70184 STUTTGART
T (*49) 0711. 2328 91, M 0178. 4417 675
F (*49) 0711. 2361 331
www.skm-stuttgart.de
župnik: Aleš Kalamar
T (*49) 0711. 5489 8064, M 0176. 8450 9228
e-naslov: aleskalamar@gmail.com

SLOVENSKA KAT. MISIJA AUGSBURG

Ottmarsgäßchen 8, 86152 Augsburg
T/F (*49) 0821. 979 13, M 0173.5937 313
župnik: Roman Kutin
e-naslov: roman.kutin@gmx.net

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ULM

Neunkirchenweg 63 A, 89077 ULM
T (glej Augsburg)
župnik: Roman Kutin (glej Augsburg)

SLOVENSKA KAT. ŽUPNIJA MÜNCHEN

Liebigstr. 10, 80538 MÜNCHEN
T (*49) 089. 2219 41, F 089. 2193 79016
e-naslov: slovenischsprachige-mission.muenchen@erzbistum-muenchen.de

www.skm-muenchen.de

župnik: Janez Pucelj; T (*49) 089. 2193 7900

e-naslov: jpucelj@msn.com

župnik v pokojju: Marjan Bečan

e-naslov: mbecan@erzbistum-muenchen.de

pastoralni sodelavec: Slavko Kessler

e-naslov: skessler@ebmuc.de

SRBIJA

SLOVENSKA KAT. SKUPNOST BEOGRAD

Župa sv. Cirila i Metoda
Požeška 35, 11030 BEOGRAD
T (+381) 11 30 56 120
MT (*381) 665 105 509
župnik: Lojze Letonja CM
e-naslov: lletonja@gmail.com

ŠVEDSKA

SLOVENSKA KAT. MISIJA GÖTEBORG

Parkgatan 14, 411 38 GÖTEBORG
T/F (*46) 70 827 8757
T (+46) (0)31 7115421, M (+46) (0)708 278757
www.slovenskamisija.se
župnik: Zvone Podvinski
e-naslov: zvone@kristuskonungen.se;
zvone.podvinski@rkc.si

ŠVICA-LIECHTENSTEIN

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA

Naglerwiesenstrasse 12, 8049 ZÜRICH
T 0041 (0)44 301 31 32, M 0041 (0)79 7773 948
spletna stran: www.slomisija.ch
župnik: mag. David Taljat
e-naslov: slomission.ch@gmail.com

Ko okusiš domači kruh, slišiš domačo govorico, petje in molitev ...

O rosnih letih in poslanstvu

> Kje je vaš rojstni kraj in v kakšno družino ste rodili?

Sem Tržičan, starša prihajata od drugod, oče Alojz iz Sebenj pri Tržiču v župniji Križe, mami Magdalena pa iz Adlešičev v Beli krajini. Odraščal sem v delavski družini. Imam še starejšo sestro Janjo, ki je poročena v Kranju. Mami je že odšla k nebeskemu Očetu, atek pa še pridno gospodari doma.

> Vaše življenje je zaznamovala odločitev za duhovniški poklic. Kako ste začutili ta klic in kakšna je bila vaša pot odločanja? Kako to, da ste se odločili za redovništvo?

O duhovništvu sem bolj intenzivno razmišljal v višjih razredih osnovne šole. Ministrant sem bil od 5. razreda. Kmalu sem na duhovnih vajah spoznal frančiškane in še lepša doživetja so, ko spoznaš sovrstnike iz drugih krajev naše Slovenije, pa bogoslovce, patre, brate. Patri: frančiškani z Brezj, kapucini iz Škofje Loke, jezuiti iz Ljubljane – med njimi je bil naš rojak p. Edmund Boehm, lazaristi, salezijanci in seveda sosednji duhovniki so za velike praznike skoraj redno spovedovali, maševali v naši župniji in prav prijetno je bilo pokramljati s tem ali onim, ko smo se pripravljali za sv. mašo ali pogovarjali po maši ... To je še ena odskočna deska, zakaj sem postal pater. Vpisal sem se na srednjo šolo v Ljubljani, ki pa je bila v času tedanjega usmerjenega izobraževanja ukinjena in takrat sem se na povabilo p. Pashala odločil, da poskusim v Serafinskem kolegiju v Kamniku. Tam sem končal srednjo ekonomsko šolo, po vojaščini in noviciatu nadaljeval teološki študij v Ljubljani in bil posvečen v mašnika leta 1994.

> Po novi maši ste svoje poslanstvo uresničevali najprej v Sloveniji. Kako se je odvijala ta pot?

Začel sem kot kaplan v Novem mestu v župniji sv. Lenarta, ki je samo nekaj dni starejša od mene, naš samostan ob sanjavi zeleni Krki pa bo kmalu praznoval častitljivih 550 let. Po treh letih sem šel na Brezje, kjer sem bil osem let: štiri leta pomočnik v baziliki Marije Pomagaj, ki je v svetem letu 2000 postala slovensko Marijino narodno svetišče, in štiri leta župnik v Mošnjah, kamor spadajo naše Brezje. Veliko sem maševal, spovedoval,

pomagal še v drugih župnijah, spoznal njihove prebivalce in duhovnike in z nekaterimi znanci si še danes kaj pišemo, se kdaj pokličemo ali kakšno rečemo, ko se srečamo doma. – Pred odhodom v Avstralijo pa sem tri mesece skrbel za svetišče Marije Vnebovzete pri Novi Štifti pri Ribnici in za župnijo Gora nad Sodražico.

O prihodu v Avstralijo in lastnem doživljanju

> P. Darko, skoraj deset let ste že v Avstraliji. Ali razumete Avstralijo kot drugi dom, domovino?

Moram reči, da je kar hitro minilo desetletje tukaj. Avstralijo sem poznal od prej, tako se ni bilo težko odločiti za to poslanstvo, ki ga frančiškani tukaj opravljamo že skoraj 65 let. Odločitev pa je vseeno težka, ker je prelomnica, ko se odpravljáš v novi svet, med nove ljudi, obenem pa ob dosedanjih izkušnjah spoznaš, da še marsičesa ne veš in moraš znova pogruntati, kako boš vižal med našimi ljudmi, ki prihajajo od vseh vetrov, imajo svoje in podobne zgodbe, veselje in stiske in precej drugačen svet kot sorodniki ali sorojaki v domovini. Prve dni še ni tako težko, začetek pa je težak in vzame nekaj časa. Toda rojaki in sobratje so me lepo sprejeli. P. Valerijan me je uvajal, pa tudi drugi sobratje in rojaki so ustvarili pomembno dediščino – pečat, nekateri pa orjemo ledino še danes. Patra Valerijana sem nasledil kot predstojnik in voditelj našega slovenskega misijona in cerkve sv. Rafaela. Letos smo praznovali 45-letnico slovenske cerkve in misijona v Merrylandsu.

> Torej vsaj niste orali ledine?

P. Valerijan Jenko, ki je ustanovil naš slovenski misijon in cerkev v Sydneyju – Merrylandsu in dolga leta vodil tukaj naše občestvo, me je čudovito uvajal in vsak nov dan je bil malo presenečenje. Čeprav sem ga nasledil kot predstojnik, je on še naprej zvesto pomagal in poskrbel za marsikaj. Skupaj sva delovala devet let.

> Kakšna so bila vaša pričakovanja pred odhodom? So se uresničila? Vas je kaj posebej presenetilo, šokiralo? Kako takratne strahove in izzive občutite danes?

Težko bi govoril o kakšnih pričakovanjih, čeprav so v začetku različni načrti in včasih (pre)velike oči, pa spet moramo gledati in se učiti, da se ne zaletimo, drugič, da se pustimo presenetiti, da začnemo znova opazovati, občudovati, vstati takrat, ko obupamo, ko se načrti podrejo ... Najlažje bi uporabil kitajski pregovor: »Ko se odpraviš v svet, si misliš, kako boš spremenil svet, vendar svet kasneje spremeni tebe.« Tudi tukaj je velika šola, ker smo vajeni starih navad in ljudi od doma in od vsakogar od nas je potem odvisno, kako ustvarja nov dom in novi svet v novem svetu, ali pa ostaja v svojem svetu.

Slovenci v Avstraliji in delovanje duhovnikov

> Zakaj so se Slovenci naselili ravno v Avstralijo? Kakšne so njihove zgodbe?

Prvi Slovenci so prišli v Avstralijo že pred letom 1900. To so bili predvsem mornarji, ki so služili v tedanji avstro-ogrski mornarici. Takrat so bili Slovenci še redki. Nekaj več jih je prišlo pred drugo svetovno vojno, prvi veliko večji val priseljencev pa imamo po drugi svetovni vojni zaradi političnih razlogov in tudi ekonomskih razlogov, ki prevladujejo še naslednja desetletja, tam od leta 1950 do 1970 ali kaj čez. Potem se je priseljevanje nekako ustavilo, v zadnjih letih, ko je svet v ko-

Sydney – Merrylands, slovenska cerkev sv. Rafaela, zgrajena 1971-1973

Glavni oltar v cerkvi sv. Rafaela

munikaciji majhen in so se odprle nove možnosti, novi izzivi in motivi, pa se je spet razmahnilo.

> Kako so se znašli Slovenci?

Prvi naši naseljenci so bivali v zbirnih kampih, največja sta bila Bonegila in Greta, manjši kamp je bil v Bathurstu. Delali so v Snowy Mountains, kjer so gradili elektrarno, v gozdovih in tovarnah, opravljali sezonska dela, obirali grozdje, sekali sladkorni trs. Večkrat so delali v zelo težkih pogojih. Bili so daleč od doma, imeli niso tako rekoč ničesar, morda nekaj stvari, ki so jih vzeli s sabo, večkrat niso imeli nikogar. Imeli pa so vero v Boga, ljubezen do Boga, bližnjega in do domovine, spoznavali so se, ustvarili nove vezi med seboj, zakonske in družinske, prijateljske, na delovnih mestih in tudi kot sosedje in prižgali so novo luč, ko so začeli znova. Z majhnimi koraki in do danes je iz zdravih korenin zraslo mogočno slovensko drevo tudi tukaj.

> Kakšni so avstralski Slovenci in kakšni Avstralcji?

Slovenci v Avstraliji so preprosti, iskri, dobri ljudje, različnih stanov in poklicev, največ jih prihaja iz delavskih, kmečkih družin in najbolj prevladujejo delavci. So sončni in s poslušom za soljudi, pa tudi kritični opazovalci razmer in ljudi. Vsi smo ljudje različnih značajev, sposobnosti, prav tako različno šegavi ali spet kaj drugačni. Najlepša ocena pa je, da se radi družimo. Slovenci, ki prihajajo k nam na obisk iz naše Slovenije in se nam pridružijo pri sv. maši in v dvorani, so najbolj veseli in večkrat tudi začudeni pravijo: »Joj, kako se vi še družite tukaj!« To je lep in pomemben zgled za vse nas in v naši mladi slovenski državi, saj so avstralski Slovenci s shodi in programi svojevrstno in odločilno pripomogli, da je Slovenija danes samostojna in da jo je Avstralija priznala 15. januarja 1992, takoj za Vatikanom (13. januarja 1992).

> In kako so se Slovenci udeleževali v Avstraliji?

Slovenci so od vsega začetka pripravljali razna srečanja, družabne in kulturne prireditve, ustanavljali klube in društva, igralске skupine, sodelujejo v naših cerkvah in misijonih. V nekaterih krajih so zaživele šole slovenskega jezika, imeli smo tudi maturante iz slovenščine. Sodelujemo na radijskih postajah, pripravljamo slovenske oddaje. Pred dobrim desetletjem je bila ustanovljena arhivska organizacija HASA NSW, ki deluje v našem slovenskem misijonu v Sydneyju - Merrylandsu, da čim bolj ohranimo arhivsko gradivo, zgodbe, dokumente posameznih rojakov z njihovim soglasjem. Tudi v digitalni tehniki hočemo ustvariti ustrezno mrežo z matično domovino in našimi ustanovami po svetu.

> Kakšni pa so Avstralcji v vaših očeh?

Avstralcji se predvsem odlikujejo po prijaznosti, po odprtosti, vesel sem, da sem srečal nekatere prav navdušene ljudi, ki jih vedno rad srečaš. So zelo ponosni ljudje in tega se moramo Slovenci še učiti. Kako hvalevredno je, da smo si drug drugemu zgled in opora in da si pomagamo, potrebno je to. – Seveda pa so rane sodobnega sveta in človeštva prav tako občutne kot drugod v razvitih deželah in včasih smo pred velikimi izzivi. Zakonodaja pa je tukaj zelo stroga in uradne stvari moraš pač urediti, kakor je treba, ker so drugače kazni hude, prebivalstvo narašča doma in od vsepovsod in so seveda mere in meje.

P. Darko z generalnim konzulom Anthonyjem Tomažinom ob prejemu priznanja Slovenian of the Year Awards na Klubu Triglav

> Katere slovenske skupnosti delujejo v Avstraliji? Kako doživljate skupnost Slovencev v Avstraliji?

Slovenski frančiškani vodimo slovenske cerkve in misijone v Sydneyju, Melbournu in Adelaidi. P. Ciril A. Božič OAM (Order of Australian Medal) vodi slovenski misijon in cerkev sv. Cirila in Metoda in skrbi za rojake v Melbournu, v Viktoriji (Geelong, Wodonga, Tasmanija in Morwell), poleg te službe ureja našo revijo Misli, je naš provincialov delegat, policijski kaplan Victoria Police in od letošnjega maja škofov vikar za begunce in izseljence v Nadškofiji Melbourne. Pomagata mu p. David Šrumpf, ki tudi vodi slovenski misijon in cerkev Svete družine v Adelaidi, in laiška misijonarka Marija Anžič. Med seboj se ne videmo prav pogosto, saj smo si daleč narazen, se pa dobimo dvakrat ali trikrat na leto na naših sestankih, včasih se obiščemo priložnostno, drugače pa se pokličemo po telefonu, mobitelih, Skypu ali pišemo po elektronski pošti. Obstaja še vrsta raznolikih društev in skupin.

> Katera društva in skupine pa?

V Sydneyju delujeta še Slovensko društvo Sydney in Klub Triglav Mounties, v Wollongongu Klub Planica, v Canberri Slovensko-avstralsko društvo Triglav, svoj klub imajo tudi Slovenci v Perthu, pa Klub Lipa na Zlati obali – Gold Coastu, Slovensko društvo Planinka v Cornubii pri Brisbanu. V Melbournu oziroma Viktoriji imamo Slovensko društvo Melbourne, Slovenski klub Jadran, Slovenski klub Planica Springvale, Slovensko društvo »Snežnik« Albury-Wodonga, Slovensko društvo »Ivan Cankar« v Geelongu, Slovenski klub v St. Albansu. Prav tako deluje v Melbournu Slovenski socialno-informativni urad in Svet slovenskih organizacij Viktorije. – Svoje slovensko društvo imajo tudi Slovenci v Adelaidi.

> Ste predstojnik Slovenskega misijona Sydney - Merrylands. Na kolikšno področje se razteza vaše delo? Koliko ljudi zajema?

Težko je oceniti, koliko ljudi obsegajo naša občestva. – Naš slovenski misijon – »župnija« – sega zelo daleč, saj poleg rojakov v Sydneyju oskrbujem še rojake v Wollongongu, kjer imamo podružnično cerkev Vseh svetih, v glavnem mestu Canberri, kjer mašujem v cerkvi sv. Petra in Pavla, v Newcastleu, na Zlati obali – Gold Coastu, Brisbanu in v Perthu. Najbližji, Wollongong, je oddaljen slabih 100 kilometrov, glavno mesto Canberra 300 kilometrov, Newcastle 150, Perth, na našem daljnem zahodu, pa je oddaljen kar 4.500 km. Redna božja služba je v Sydneyju, enkrat mesečno in za

velike praznike v Wollongongu in Canberri, drugod pa občasno.

> Se morda na kakšnem področju še posebej vidite, vam je katero delo posebno blizu? Kaj vam je pa težko postoriti?

Stvari je kar nekaj in težko bi navedel vse. Včasih napišem kakšne članke, redno za naše Misli, urejam naše glasilo »Rafael«, ki ga izdajamo v Sydneyju že 50 let. P. Valerijan je začel izdajati skromen listič kot obvestilo in povabilo rojakom, da so se še bolj povezovali tukaj, se zbirali in zbirali sredstva za naš misijon in cerkev, ki so jo kasneje zgradili. Iz tega je z leti nastala lepa revija, v katero sem lahko vključil marsikaj, tudi nekatere novice iz življenja Cerkve, saj so zelo redki naši ljudje, ki berejo verski tisk iz Slovenije. Skrbim za knjižnico in arhiv, sestavljam kroniko našega misijona s pomočjo p. Valerijana in naših rojakov, publikacij, fotografij, ki jih je veliko. – Vsa leta, kar sem v Avstraliji, urejum Bogoslužni koledar Cerkve na Slovenskem, postavim besedilo, ki ga kolegi na Slovenski liturgični komisiji in Družini uredijo naprej. Dopisujemo si tudi z nekaterimi misijonarji. Naši rojaki so radi darovali za misijone, kjer je potrebno, zadnja leta predvsem za Salomonove otoke.

> Domnevam, da se vaše obveznosti ne končajo v strogo duhovniškem delu ...

Seveda nismo samo duhovniki in kdaj družinski svetovalci. Včasih moramo pomagati, svetovati ljudem v različnih zadevah, pri izpolnjevanju in prevodu obrazcev, dokumentov. Včasih pride kdo na pogovor, potrebuje nasvet, spodbudo, tolažbo ali samo reče: »Pater, molite zame!« Velike pa so tudi socialne stiske mnogih ljudi tukaj in težko je kdaj odgovoriti nanje ali vsaj svetovati.

> Verjetno imate pri svojem delu tudi kaj pomočnikov? Vam pomagajo verniki – predvsem Slovenci?

Slovenci so tukaj radi in velikodušno pomagali, ustvarili nove družine, vezi in vezi občestva. Lepi in živi so spomini, ko pogledamo prehojeno pot in se pogovarjamo ob obiskih in sicer. Imamo redne sodelavce, člane pastoralnega sveta in druge prostovoljce, vendar marsikateri zdaj težje pomagajo ali ne morejo več, veliko je že pokojnih, mladi pa so vse manj navzoči v naših občestvih, ker so že bolj vključeni v avstralsko družbo, šole in župnije, težje jih dobimo za sodelovanje in tudi vidijo marsikaj z drugačnimi očmi kot pa starejši. Nekatere prireditve, ki smo jih pripravljali, smo morali žal opustiti. Seveda pa ne manjka tistih skritih žrtev in molitev naših rojakov, med njimi bolnih in ostarelih, na katere prav tako ne smemo pozabljati.

Biserma maša p. Valerijana

> Kako poteka bogoslužje – v slovenskem ali angleškem jeziku?

Nedeljsko in praznično bogoslužje imamo slovensko, eno berilo, evangelij, prošnje in homilija so tudi v angleščini. Vrsto let smo obhajali angleško družinsko sv. mašo enkrat mesečno, vendar je mladih vedno manj. Včasih poskrbim ob drugih nedeljah, praznikih, za materinski in očetovski dan, ob Miklavžu, da so naši ljudje nagovorjeni in da sodelujejo v obeh jezikih. Dvojezične so tudi pogrebne sv. maše, krsti in poroke pa so večinoma v angleščini. K nam prihajajo tudi ljudje drugih narodnosti, tako da je prve dni tedna, ko naših ljudi skoraj ni, bogoslužje angleško, ob koncu tedna pa slovensko. Zelo lep je obisk vsak četrtek, ko je srečanje naše molitvene skupine Srca Jezusovega in obhajamo skupno slovensko sv. mašo.

> V Sloveniji se soočamo z veliko brezposelnostjo. Nekaj mladih je že odšlo na delo v Avstralijo, nekateri občasno še povprašajo za to možnost. Kako vi doživljate te mlade Slovence?

Naši mladi Slovenci so pred leti veliko povpraševali za možnost službe, šole, dela v Avstraliji, zdaj je tega manj. Ker to potegne veliko stvari za sabo, se s tem ne moremo posebej ukvarjati in teh stvari pri nas ne urejamo. Za to morajo biti ljudje strokovno usposobljeni in pooblaščen. Zakonodaja je danes strožja kot nekoč, sezname iskanih poklicev se prav tako spreminjajo, previdnost je še bolj potrebna, ne glede na agente. Seveda sem za naš mlajši rod upravičeno zaskrbljen, ker se komaj kaj srečamo s katerimi, z večino praktično nič ali kdaj samo tedaj, ko kaj potrebujejo, potem pa nič več. Vprašanje je tudi, koliko kaj poskrbijo za versko življenje tisti, ki prihajajo iz krščanskih družin, prav tako ne vem, če se kaj vključijo v krajevne župnije ... Z našimi občestvi ali tudi s slovenskimi organizacijami zelo redki navežejo stike, pa še tisti trajajo zelo malo časa, ker manjka naših mladih in nimajo družbe.

> V Avstraliji izhaja tudi revija Misli. Kakšno je poslanstvo te revije in kakšna je vaša vloga pri njenem ustvarjanju?

Revijo Misli sta začela izdajati 25. januarja 1952 patra Klavdij Okorn in Beno Korbič s prvo skupino sodelavcev z namenom, da so se rojaki povezovali, obveščali o svetih mašah, prireditvah, dogajanju v Sloveniji in drugod, si pomagali pri prvih

korakih, se učili ob prvih številkah tudi angleščine, ki je še niso znali, in prebrali kaj iz slovenske zakladnice. Od prvih tipkanih strani in potem časopisne oblike se je do danes razvila čudovita revija, kjer objavljamo prispevke, članke, odmeve iz naših misijonov, skupnosti, organizacij in posnamemo fotografije, spremljamo dogodke, prav tako odmeve v Sloveniji in Cerkvi na Slovenskem. Revija je bila najprej mesečnik, sedaj izhaja kot dvomesečnik. Urednik je p. Ciril Alojz Božič v Melbourne, sourednica pa misijonarka Marija Anžič. Revija Misli je že dolga leta navzoča na spletu, doma in po svetu in jo mnogi zelo pohvalijo.

> Ponekod je opaziti tudi angleška besedila. Zakaj?

Če hočemo ostati povezani z mlajšimi rodovi, ki se sporazumevajo v angleščini in ne znajo slovensko, moramo. Nekateri zakoni in družine so narodnostno tudi mešani.

Še druga področja delovanja

> Vključeni ste bili pri cerkvenem zboru in Igralski družini Merrylands, prav tako ste član arhivske organizacije HASA. To še drži?

V začetku sem bil povabljen k našemu cerkvenemu pevskeemu zboru in k moškemu zboru Rožmarin pod Južnim soncem, ker pa se je zborovodja preselil in so nekateri pevci umrli, drugi so predalec ali v letih, nismo mogli več. Naš mešani zbor še poje pri sv. mašah, imamo tudi ljudsko petje in pa zbor Južne zvezde. V preteklosti smo imeli še nekaj pevskih in glasbenih skupin. Prav tako delujeta cerkvena pevska zbora v Wollongongu in Canberri. Do lanskega leta smo kar 40 let zaporedoma pripravljali slovenske mladinske koncerte v naših misijonih: Sydneyju, Melbourne, Adelaidi. Pred leti so delovale še druge skupine, pa podporna skupina za pomoč rojakom v stiski in osamljenosti, vendar so žal zamrle. Imeli smo tri delovne skupine, ki so se vrstile za kuhinjo in postrežbo, sedaj imamo samo eno. Zelo dejavna pa je molitvena skupina Srca Jezusovega, ki je lani praznovala 25-letnico in naši rojaki radi obiščejo bolne in ostarele, dvakrat letno pripravimo srečanje zanje. – Od vsega začetka sodelujem tudi pri Igralski družini Merrylands, ki jo zadnjih sedem let tudi vodim, vendar smo tudi tukaj v mirovanju, ker nam manjka igralcev.

In za konec ...

> Pater Darko, ali pogrešate rodni Tržič? Še kdaj začutite domotožje? Kaj iz Slovenije vam posebej „zadiši“?

Tržiča zdaj ne pogrešam več toliko, bolj sem ga kot dijak, vendar smo bili doma za počitnice in praznike. Kot bogoslovec v Ljubljani in kasneje, ko sem bil na Brezjah in v Mošnjah, sem bil pogosto v našem koncu. Do danes se je veliko spremenilo, stikov je manj, nekateri znanci in sosede so pokojni. Vedno pa, kadar sem doma, rad obiščem svoje domače, sobrate in žlahto, še po novi maši sem odkril sorodnika duhovnika. Kadar sem doma, rad pomagam, vodim kakšna bogoslužja, spovedujem, kjer me prosijo, nedeljsko božjo službo sem skoraj vsako nedeljo in praznik obhajal v domači župniji. Z dosedanjim tržiškim župnikom Romanom Starcem sva sošolca, z novim župnikom Tomažem Prelovskom se bova srečala, ko se bova srečala. Res pa je, da se počutiš spet doma, ko si doma, ko oživi stara družba, okusiš domači kruh in dobrote, slišiš domačo govorico, petje, molitev in ko kakšno urežemo. Ko pa se vrnem v Avstralijo, pa rojaki kar po vrsti pozdravljajo: »Dobrodošel doma!« – »Dobrodošel nazaj!« – »Welcome back!«

> S katerim svtopisemskim citatom bi lahko povzeli vaše delovanje kot duhovnik? Zakaj?

V duhovniškem delu me poleg božjega spremstva in varstva in delovanja Svetega Duha najbolj navdihujeta naša ustanovitelja sv. Frančišek in sv. Klara, poleg njiju pa sv. Avguštin. Vzornikov je še nekaj, potem ustvarjaš svojo vizijo in umetniho. Vizija je velika, načrti se vedno ne izidejo, zato moramo še bolj iskati božjo voljo, čeprav bi hoteli kdaj drugače. »Ko dobro delamo, ne omagujmo, kajti ob svojem času bomo želi, če ne opešamo« (Gal 6,9), nas spodbuja sveti Pavel. Če kdaj ne gre takoj, če mora kakšna zadeva ali čas dozoreti, uporabimo čas še za druge stvari in ljudi, postorimo, opogumimo in razveselimo. Naša največja težava je namreč večkrat ta, da hočemo uspehe ali čudeže takoj, kot bi pritisnili na gumb v kuhinji ali v avtomobilu. Toda Bog daje rast in sad ob svojem času in marsikaj obrne v dobro, ko še mi ne pričakujemo, in to nam je v veselje.

Tržič, blagoslov romarjev pred odhodom na romanje v Glinje na Koroško, maj 2014

Med domačimi je vedno lepo ... piknik v Sebnjah ob očetovi 75-letnici.

Z rožnim vencem v oktober

Oktober je mesec, ki ga povezujemo z molitvijo rožnega venca. Z nastankom te molitve so se ukvarjali mnogi zgodovinarji. Večinoma se strinjajo z ugotovitvijo, da izvira iz srednjega veka. Takrat so nepismeni kristjani s pomočjo vrvice z nanizanimi kroglicami ali semeni skupaj z menihi iz bližnjih samostanov premišljevali svetopisemske dogodke.

Rožni venec je sestavljen iz štirih delov s petimi desetkami zdravamarij. Vsaka desetka se začne z očenašem, konča pa z molitvijo Slava Očetu. Zdravamarija se začne z angelovim pozdravom Mariji, nadaljuje pa z besedami sorodnice Elizabete. Slavljenje Marije se dopolnjuje s premišljevanjem dogodkov iz Jezusovega in Marijinega življenja.

Papež Janez Pavel II. je leta 2003 rožni venec dopolnil s četrtem delom, ki ga je imenoval svetli del.

2. S kom ali s čim? Dopolni stavke.

- Oktober je povezan s/z _____
(rožni venec)
- Rožni venec je vrstica s/z _____
(nanizane kroglice)
- Ljudje so molili skupaj s/z _____
(samostanski menihi)
- Zdravamarija se začne s/z _____
(angelov pozdrav)
- Papež je rožni venec dopolnil s/z _____
(svetli del)

3. Poveži začetek in konec stavka.

Mesec rožnega venca je	molitev iz srednjega veka.
Rožni venec je	svetopisemske dogodke.
Rožni venec ima	oktober.
V rožnem vencu premišljujemo	štiri dele.

6. sklon – ORODNIK S kom? S čim?

	moški spol	ženski spol	srednji spol
s/z	E: samostanskim menihom D: samostanskima menihoma M: samostanskimi menihi	nanizano kroglico nanizanima kroglicama nanizanimi kroglicami	svetim pismom svetima pismoma svetimi pismi

Predlog s je pred: c č f h k p s š t

Ta suhi škafec pušča.

Pred besedami, ki se začnejo z rdečimi črkami, je predlog S.

Pred besedami, ki se začnejo z vsemi ostalimi črkami abecede, pa je predlog Z.

1. S ali Z

_____ rožnim vencem	_____ molitvijo
_____ besedo	_____ sorodnico
_____ Marijo	_____ desetkami
_____ oktobrom	_____ svetlim delom
_____ menihi	_____ očenašem
_____ angelovim pozdravom	_____ Elizabeto
_____ premišljevanjem	_____ slavljenjem

KOTIČEK ZA NAJMLAJŠE

Reši rebus.

--- /

--- /

O=E

/-----

REŠITEV: _____

REŠITVE:

- Z rožnim vencem, z molitvijo, z besedo, s sorodnico, z Marijo, z desetkami, z oktobrom, s svetlim delom, z menihi, z očenašem, z angelovim pozdravom, z Elizabeto, s premišljevanjem, s slavljenjem.
- Oktober je povezan z rožnim vencem. / Rožni venec je vrstica z nanizanimi kroglicami. / Ljudje so molili skupaj s samostanskimi menihi. / Zdravamarija se začne z angelovim pozdravom. / Papež je rožni venec dopolnil s svetlim delom.
- Mesec rožnega venca je oktober. / Rožni venec je molitev iz srednjega veka. / Rožni venec ima štiri dele. / V rožnem vencu premišljujemo svetopisemske dogodke.
- Rešitev: rožni venec.

Celjski strop – prostor in čas, ki trajata

Stavbo, imenovano Stara grofija v Celju, kjer so tudi celjske muzejske zbirke, so postavili med leti 1580 in 1603 ob jugovzhodnem delu mestnega obzidja. Tam so tedaj stale upravne in gospodarske stavbe celjskega Mestnega gradu. Grof Jobst Josef Thurn Valsassina, ki je zemljišče kupil od nadvojvode Karla II., je dal stare stavbe podreti in na tem mestu sezidati palačo – današnjo Storo grofijo. Avtor pa je po vsej verjetnosti italijanski arhitekt iz tedanje graške renesančne šole.

Grofija, ki je danes hkrati celjski Pokrajinski muzej, hrani bogato zbirko predmetov od prazgodovine do prve svetovne vojne. Vsa zgodba pa se prične že v arheološki zbirki, ki pred obiskovalca razgrinja pisano paletno eksponatov od starejše kamene dobe do poznorimskega obdobja. V pritličju dvorca pa sta predstavljeni še etnološka in numizmatična zbirka ter dve posebni zbirki: zbirka pisateljice in svetovne popotnice Alme Karlin ter zbirka Schützove keramike.

T. i. celjski strop, ki so ga odkrili šele leta 1926, se nahaja v osrednji dvorani Stare grofije, in je svojevrsten biser v slovenski umetnosti, saj je osamljen primer profanega slikarstva na prehodu iz

renesanse v zgodnji barok. Ob odkritju je bil ves natrgan in počrnel, vendar ga je na konservatorjevo željo akademski slikar Matej Sternen temeljito očistil in restavriral. Njegova velikost, ki zavzema

Celje, Stara grofija

renesanse v zgodnji barok. Ob odkritju je bil ves natrgan in počrnel, vendar ga je na konservatorjevo željo akademski slikar Matej Sternen temeljito očistil in restavriral. Njegova velikost, ki zavzema

14,45 x 9,87 m, je poslikana s tempera barvami na platno. Razdeljen je na 11 stropnih polj, ki jih ločujejo dekorativno poslikani leseni tramovi in opaži. V največjem sredinskem polju je perspektivno naslikana stebriščna, v nebo odpirajoča se arhitektura s štirimi stolpi, ki že napoveduje baročni iluzionizem. Med temi stolpi se odpira pogled v nebo v obliki križa. Osrednje vzdolžno – pravokotno polje, ki zavzema na stropu največ površine, je sestavljeno iz štirih delov. Namenjeno je razkošni stebriščni arhitekturi, obrobljeni z balustradnimi ograjami, preko katerih so razgrnjene orientalske preproge. Za njimi pa so v dvojicah ali v manjših skupinah plemkinje in plemiči, ki spremljajo dogajanje v dvorani. Ob daljših stranicah sta razgibani figuri Jupitra in Neptuna. Iz vogalov se v nebo vzpenjajo trinadstropni stebriščni stolpi. Nebo v baročnem iluzionizmu zapolnjujejo prav tako štirje razigrani angelčki s pisanimi trakovi. Ob daljših stranicah stropa so alegorično upodobljeni štirje letni časi s prizori in opravili iz vsakdanjega življenja, na krajših stranicah pa

je naslikan dramatični spopad v bitki Latincev in Trojancev. Vogale zapolnjujejo štirje giganti, napadalci neba.

Slogovno bi to delo lahko ovrednotili kot manieristično. *Manierizem* (iz it. maniera »način«) je sicer oznaka za evropsko umetnost med renesanso in barokom v 16. stoletju. Pogosto ga srečamo v toskanskem slikarstvu, na katerega je stilno vplival predvsem Michelangelo. Njegove značilnosti pa vodijo k elegantnim, pretirano dolgim, zapleteno razgibanim figuram, z majhnimi glavami, razkošnimi oblačili in s hladnimi barvami. Gre prav tako za v globino vodeče prostorske perspektive in nenavadne, zanimive, lahko tudi vizionarno zamaknjene teme.

Dogo časa so si bila mnenja o nastanku celjskega stropa med umetnostnimi zgodovinarji zelo deljena. A končna zgodba se je zaključila z nizozemskim slikarjem Almanachom. Le-ta že dolgo časa velja za enega najpomembnejših umetnikov v dobi renesanse na Slovenskem. Med drugim je ustvaril tudi freske v dvorcih lški turn in Bokalce

Celjski strop, detajl

ter v obednici frančiškanskega samostana v Ljubljani. Pripisane so mu tudi žal uničene freske v Soteski in v ljubljanskem Knežjem dvorcu.

Celjski strop ima v svojem iluzionizmu značaj brezčasne krasilne vrednosti. To je občutek neskončnega prostora, s katerim v sozvočju živimo, ko ga opazujemo – ta pa nam ob tem podari neskončno trajanje časa ter brezmejne lepote. To pa so lastnosti, ki jih ima tudi naša dežela, kajne?

RAFAELOVA DRUŽBA

► Mojca TOMAŽIČ

Po poteh slovenskih beguncev

Z mladimi smo se konec julija odpravili v Avstrijo, da bi doživeli in »prehodili« pot, ki so jo pred 70 leti prehodili slovenski begunci. O vsem tem, kar se nas je dotaknilo, bi lahko pripovedovali in pripovedovali. **Katja Ogorevc**, ena izmed udeleženk, je v potopisu zapisala naslednje utrinke. S programom smo začeli kar na avtobusu na poti proti Špitalu ob Dravi, in sicer s predavanjem mag. Helene Jaklitsch, ki nam je nazorno predstavila situacijo slovenskih beguncev in domobrancev v Avstriji po letu 1945. Že slišane podatke in dejstva sta kasneje s svojim pričevanjem lepo dopolnila zakonca Starman, ena izmed tisočih beguncev, ki so v strahu za svoje življenje takrat pribežali na avstrijsko Koroško in se naselili v begunskih taboriščih. Sta resnično živa zakladnica spominov, hkrati pa izredno splošno razgledana. Danes živita v Špitalu ob Dravi. Tu smo ju pobrali in nato skupaj nadaljevali pot s krajšim postankom v Leisachu, kjer smo si ogledali grob župnika Jožeta Jagodica, vrhovnega dušnega pastirja jugoslovanskih katoliških beguncev v Avstriji. Cesta se je nato vzpenjala do kraja Anras, od koder se nam je odprl

čudovit razgled po zeleni dolini, tamkajšnjih lepo urejenih hišah in okolici. Občudovali smo lahko tudi raznobarno cvetje na balkonih, razočarala pa ni niti mogočna cerkev sv. Štefana sredi vasi kot tudi manjša cerkvica nekaj 100 m naprej. Na bregu za to cerkvijo se vzpenjajo postaje križevga pota. Tik pod vrhom nas pomenljivo pričakajo trije križi. Iz Anrasa smo se odpeljali v Lienz. Najprej smo si ogledali cerkev in ob njej pokopališče, kjer so pokopani tudi slovenski begunci, nato smo odšli do nekdanjega delovnega taborišča Peggetz (danes del Lienza). V eni baraki se je po vojni stiskalo tudi do 100 ljudi, danes pa sicer nekaj teh barak še stoji, a so preurejene v stanovanja. Na hitro smo si ogledali še pred kratkim obnovljeno kozaško pokopališče. Sledilo je kosilo v Špitalu, zatem pa ogled tamkajšnjega pokopališča, kjer v skupnem grobu počiva kar nekaj slovenskih begunskih duhovnikov.

Z nami sta bili tudi argentinski Slovenki **Marjana Rožanec** in **Silvi Žnidar**. Njuni stari starši so bili del te zgodovine. Marjana je ob tem zapisala: O Slovencih na Koroškem smo se že učili v slovenski šoli v Argentini, zato mi je bilo zanimivo srečanje z njimi, in obenem prepoznati, da se soočamo s podobnimi vprašanji o bodočnosti slovenstva in slovenskega jezika v zamejstvu in

Predavanje mag. Helene Jaklitsch o življenju slovenskih beguncev

po svetu. Zanimiv je bil tudi ogled krajev, kjer so stala taborišča, v katerih so bili moji stari starši, in o katerih so nam tolikokrat pripovedovali. Silvi pa dodaja: Imela sem priložnost, da sem razmišljala o pomembnosti našega slovenskega jezika in kulture. Doživela sem, kako kultura in jezik povezujeta naše generacije, da tudi z navadami ostanemo povezani z zgodovino, ki obogati našo kulturo. Vsak jezik nam da svoj lastni značaj in kjer dva govorita isti jezik, se bosta razumela ne samo v besedah, ampak v duhu, v našem primeru v slovenskem duhu. Povezovanje v duhu je največja vez, ki jo lahko doživimo z ljudmi. Zato takrat, ko dva Slovenca delita in praznujeta slovenske navede, ne delita samo zgodovine, temveč praznujeta izmenjavo svojega duhovnega bistva. Bogatenje duha pa je naše vsakodnevno delo.

Mladi, ki so romali po poteh slovenskih beguncev.

Zakonca Starman sta nas nagovorila s svojim pričevanjem.

Premisleki

Pravnik dr. Matej Avbelj na lusinfo o zastaranju primera Patria

Odziv mojih tujih pravniških kolegov /na afero Patria/ je bil intuitiven, a pomenljiv. Ko sem jim predstavil vsa dejstva, so nemudoma razumeli. Najprej so me sicer poslušali z nejevero, potem pa se je v očeh tistih, ki prihajajo z Zahoda, prikrdlo pomilovanje, češ: pa ne tudi ti, Slovenija. O vas smo imeli vendar povsem drugačno mnenje. No, tisti z Vzhoda so bili bolj prizanesljivi in so, sicer v zagrenjenem tonu, izrekli dobrodošlico: Welcome to the club. V klub iznakaženih pravnih držav in podhranjenih demokracij.

Tudi ko bi bila zadeva Patria običajna zadeva, pa to ni, je ni mogoče enačiti z nobeno od drugih visoko javno eksponiranih zadev, ki v teh dneh (pro)padajo na sodiščih. Patria se od vseh teh zadev v bistvenem razlikuje.

Nobena druga sodna zadeva v zgodovini Slovenije še ni imela tako negativnega, zares razdiralnega učinka na ustavno demokracijo. Deset let preganjati nekoga, ki je bil večinoma vodja opozicije, in pri tem ne biti niti zmožen konkretizirati vseh znakov kaznivega dejanja, je po mojem skromnem mnenju in po mnenju vsakogar, ki da nekaj nase v tujih akademskih vodah, ki jih sam poznam, vse prej kot normalno.

Nasprotno: gre za škandal. Da se zadeva v nasprotju z odločbo ustavnega sodišča prostodušno prepusti zastaranju, in s tem nadaljnjim političnim manipulacijam, pa je najbrž škandal brez primere.

Publicist dr. Žiga Turk na Siolu o nazadovanju Slovenije

Konec avgusta so slovenski mediji objavili podatek, da Slovenija ni več najbogatejša izmed nekdanjih socialističnih držav. Po bruto domačem dohodku na prebivalca z upoštevanjem kupne moči nas je prehitela Češka. To je tista Češka, iz katere še izpeljemo pridevnik za izdelek, ki je grd in slabe kakovosti; po krivici.

Od leta 1995 do 2014 je Estonija svoj bruto domači proizvod povečala za 570 odstotkov, Slovaška za 393 odstotkov, Poljska za 280 odstotkov, Češka za 240 odstotkov, Madžarska za 193 odstotkov in Slovenija za 129 odstotkov. Pri čemer je bil za Slovenijo čas od leta 2008 popolnoma izgubljen.

Države, s katerimi sem Slovenijo primerjal, so sprejele kapitalizem, kar daje rezultate. Slovenija ga je sprejela napol in rezultati so napol. Če bi vzrok iskali v dogodkih med koncem druge svetovne vojne in koncem hladne vojne, bi bil naslednji: k nam socializem ni prišel s sovjetskimi tanki in z njimi tudi ni odšel. Imeli smo avtohtone sovjete. Če bi vzrok iskali v dogodkih po koncu hladne vojne, potem sta razliki med Slovenijo in uspešnimi državami vzhodnega bloka naslednji: (1) v Sloveniji na področju gospodarskih in socialnih reform ni bilo obdobja "izrednih politik" in (2)

v Sloveniji demokrati niso imeli ekonomista, ki bi bil arhitekt sprememb.

Teolog dr. Drago Ocvirk na Časniku o podobnosti med komunisti in islamskimi skrajneži

Veste, na Zahodu je zdaj ogromno sprenevedanja, ko se govori, da uporablja džihadizem srednjeveške metode. Po mentalni in dejavnostni strukturi je namreč primerljiv s komunizmom in nacizmom. To je totalitarizem 21. stoletja s predhodniki v 19. in 20. stoletju v Evropi in Rusiji. Ne nazadnje se je pred sedemdesetimi leti nekaj podobnega dogajalo v Sloveniji. Primer je tudi internacionalizem španskih borcev, s katerim se mi še vedno kitimo, in ti so, kot kaže, pri nas večni: kdo ve, koliko jih za to prejema pokojnino, imamo Dom Španskih borcev v Ljubljani. Toda ti »heroji«, ki so se šli revolucijo, so enaka 'sorta' ljudi kot Evropejci, ki se gredo danes džihad za ISIS. Skupni imenovalac je: radikalizacija. Ta pojem so izdelali sociologi, ki preučujejo, zakaj se posamezniki in skupine radikalizirajo in preidejo v nasilno delovanje, če ali ko prevzamejo oblast, pa vladajo s terorjem. V to smer gre tudi teorija antropologa Renéja Girarda o »grešnem kozlu«, ki pokaže, kako kakšna skupina, ki se hoče notranje poenotiti in obvladovati družbo, ustvari oz. določi zunanjega in notranjega sovražnika. Spomnite se, koliko obojih smo imeli v komunizmu in koliko jih še ustvarjajo post-komunisti – včasih je to Janša, včasih Cerkev, domobranci ... – da so še naprej na oblasti in pri koritu. Metoda je enaka, le stopnja ali dve za džihadisti, radikalizacija (še) ni potrebna, dokler naši mediji in sodstvo služijo pravi stvari!

Novice

BEGUNSKA KRIZA. Ukrep za sprejem beguncev po evropskih državah naj bi bil po predlogu evropske komisije obvezen. Tako se tudi Slovenija pripravlja na sprejem beguncev, ki prihajajo po Balkanu preko meje s Hrvaško in Madžarsko. Slovenija naj bi po zadnjem predlogu evropske komisije sprejela 1.126 beguncev. Hkrati pa pomaga tudi Madžarski, kjer je ogromen naval beguncev, z desetimi šotori za nastanitev beguncev.

ARBITRAŽNI SPORAZUM o meji med Slovenijo in Hrvaško ostaja nedorečen. Evropska komisija podpira arbitražni postopek, dopušča pa možnost tudi za katerokoli drugo vzdržno dvostransko rešitev, za katero bi se obe državi dogovorili.

NOVO ŠOLSKO LETO. S 1. septembrom se je začelo novo šolsko leto za približno 174.000 osnovnošolcev in 75.000 srednješolcev. Ljubljanski nadškof Stanislav Zore je v cerkvi sv. Vida v Šentvidu na prvi šolski dan daroval sveto mašo. V pridigi je nagovoril tako otroke in mlade kot tudi profesorje in starše. Poudaril je, da ni pomembno samo izobraževanje, ampak tudi vzgoja za srčno kulturo. Otroke in mlade je spodbudil k ohranjanju lepote in k radovednosti na poti k bližnjemu. Starše in profesorje pa je spodbudil k zvesti hoji ob otrocih. Pred Zavodom sv. Stanislava so se z obeležjem spomnili tudi vseh žrtev vojn in povojnega nasilja.

Po nadškofovem blagoslovu in dvigu zastave so otroci prvič v tem šolskem letu sedli v šolske klopi.

REDEFINICIJA MINIMALNE PLAČE. Sindikati so v parlament vložili nov predlog zakona o minimalni plači. Kljub temu da morajo prejemniki minimalne plače delati v neugodnem delovnem času, do sedaj niso dobivali dodatkov za nočno, nedeljsko in praznično delo. Vladna koalicija je napovedala podporo predlogu, delodajalci pa nasprotujejo, ker bodo tako ogrožena delovna mesta in ker gre za kršitev socialnega sporazuma.

MEDNARODNI LITERARNI FESTIVAL VILENICA. Letos je bil že 30. festival Vilenica v organizaciji Društva slovenskih pisateljev in Kulturnega društva Vilenica iz Sežane. Festivalni teden se je odvijal od 1. do 6. septembra 2015. Festival je postal v središču tudi slovenskega pisatelja, pesnika in dramatika Milana Jesiha. Kristal Vilenice sta letos prejeli dve avtorici – Blerina Rogova Gaxha s Kosova in Polona Glavan iz Slovenije.

50. DRAGA. Od petka, 28. avgusta, do nedelje, 30. avgusta, so potekali 50. študijski dnevi Draga 2015 v parku Finžgarjevega doma na Opčinah pod geslom »Resnica, izrečena z ljubeznijo, nikdar ne rani. Je pot, ki vodi k spremembi in napredku« (Pedro Opeka). V okviru programa je bila organizirana okrogla miza pod naslovom *Zakaj Draga?* z gosti Andrejem Capudrom, Katico Cukjati, Tinotom Hribarjem in Sergijem Pahorjem. Predstavljena je bila tudi knjiga Igorja Omerze o Dragi z naslovom *Petdeset delcev še ni celota*. Zadnji dan se je začel s sveto mašo, ki jo je daroval ljubljanski nadškof in metropolit Stanislav Zore. Sledilo je predavanje Alenke Rebula z naslovom *Moč dvojine: preobrazba moškega in ženske za narodno rodovitnost*, popoldne pa predavanje dr. Edvarda Kovača pod naslovom *Že danes je jutri ali slovenska prihodnost*. Podeljena je bila tudi četrta Peterlinova nagrada.

50. študijski dnevi Draga 2015

SREČANJE NA TROMEJI NAD RATEČAMI. Letos je 13. septembra potekalo že 36. tradicionalno srečanje pohodnikov z vseh treh strani meja. Tudi tokrat so pohodnike pozdravili vsi trije župani Podkloštra, Trbiža in Kranjske Gore. Spomin na bodečo žico in ostre mejne kontrole je še živ, vendar danes ostaja predvsem simbol prijateljstva.

PATRIA. Zadeva Patria zaradi zastaranja procesa za vse tri obtožene, Janeza Janšo, Ivana Črnkoviča in Antona Krkoviča, ne bo zaključena.

PRAZNOVANJE MARIBORSKE ŠKOFIJE. V petek, 4. septembra, so v Mariboru praznovali 156 let od prestavitve sedeža škofije v Maribor. Na ta dan so obhajali slovesno sveto mašo, ki jo je daroval mariborski nadškof Alojzij Cvikel. Večer pred prazni-

Slovenija, kam?

► Stane GRANDA

Izjemno vroče poletje je minilo. Obeta se lepa, grozdja polna jesen. Letina je dobra in obilna.

Užitek božjih darov in človeškega dela pa znova greni stara komunistična politika, ki jo preko svojih pristašev, v veliki meri kroga nekdanje tajne politične policije (UDB-e) in njenih sodelavcev, izjemno uspešno vodi zadnji predsednik komunistov in nekdanji predsednik države Milan Kučan. Delujejo na vse možne načine. Ena njihovih glavnih opornic je Zveza borcev, ki jo danes sestavljajo predvsem otroci njenih nekdanjih članov, ki jim spomin na privilegije staršev daje kurivo za izjemno ideološko nestrpnost. V letošnjem letu, ko smo se spominjali 70-letnice konca druge svetovne vojne in ko je del nekdanjih komunistov vsaj navidez ponujal spravo, zlasti zaradi povojnih pobojev, so proti temu večkrat javno protestirali, predvsem pa žalili in se celo norčevali iz sedanjega predsednika države, ki je to javno zagovarjal. Veliko podporo imajo tudi pri Združeni levici, nekakšni novi komunistični stranki mladih, ki se vzoruje po grški Sirizi. Svojim konkurentom, zlasti pa idejnim nasprotnikom, ki jih javno razglašajo za fašiste, celo grozijo s ponovitvami množičnih pobojev. Glede na to, da so njihovi fizični ali idejni očetje to dejansko počeli, takih groženj ne gre podcenjevati.

V zadnjem času, ko se Evropa trese pred begunci iz Sirije, so se razglasili za njihove največje zaščitnike. Seveda za to nič praktičnega ne naredijo, ampak predvsem obtožujejo svoje politične nasprotnike, da ti njihovemu prihodu v Slovenijo nasprotujejo, da so nestrpni, rasisti, antiislamisti ... Čudno, prečudno. Katoliško Cerkev bi najraje utopili v žlici vode, za muslimanske prišleke pa bi za vsakim vogalom zgradili mošejo.

”

V zadnjem času, ko se Evropa trese pred begunci iz Sirije, so se naši levčarji razglasili za njihove največje zaščitnike. Seveda za to nič praktičnega ne naredijo, ampak predvsem obtožujejo svoje politične nasprotnike, da ti njihovemu prihodu v Slovenijo nasprotujejo, da so nestrpni, rasisti, antiislamisti ...

Prav neverjetni so v lepljenju svojih napak drugim. Še huje je to, da mnogi mladi, zlasti dekleta, mislijo, da so v tem iskreni.

Vlada je trenutno stabilna, ker nič ne spreminja. Tisto, kar jo je najbolj ogrožalo, je bila privatizacija nekdanjih državnih podjetij. Na njihovo čelo je namreč stara partija nastavila svoje ljudi in podjetja molzla. Ne samo s slabim vodenjem in čudnimi potmi dobička, ampak zlasti s številnimi pogodbami s svetovalnimi firmami nekdanjih komunističnih funkcionarjev, ki za nič dela dobivajo velike honorarje. Temu, da bi se to končalo, se seveda na vso moč upirajo.

Zgodilo se je tudi to, kar smo vsi pričakovali. Proces proti Janši zaradi Patrie oziroma domnevnih podkupnin ob nakupu finskih oklepnikov je zastaral. To je bilo očitno načrtovano že v samem začetku sodnega procesa. Vse dosedanje sodbe je ustavno sodišče razveljavilo in ukazalo novo sojenje, namesto da bi ga oprostilo obtožbe. Formalno je Janša čist, toda bolje bi bilo, da bi bila obtožnica zavržena. Da je vsa zadeva politična, pa dokazujejo prav sedanje televizijske vesti, kjer so se spravili na njegovo ženo in njene finance. Če bi bilo kaj narobe, bi jo seveda tožili, toda ugledno zdravnico je treba blatiti, ker je njegova žena.

Dejstvo je namreč, da je demokratična opozicija v Sloveniji po zadnjih volitvah šibka. SLS ni več v parlamentu, Janševe stalno pribijajo na križ. Nekdanja Peterletova stranka, Nova Slovenija, je po lastni krivdi šibka. Mladim petelincem, ki jo vodijo in želijo hitro postati slavni in ugledni, je bližje obračunavanje s sorodnimi kot pa z dejanskimi nasprotniki in sovražniki, ki se kot podlasice plazijo okrog osrednjega sedeža stranke. Mislijo, da je bistvo krščanstva pred očmi vseh prisostvovati verskim obredom. Ne! Bistvo krščanstva je v odnosu do bližnjega, zlasti pa tistega, ki je zdaj in tukaj pomoči najbolj potreben. Ne razumejo, da so komunisti zahtevali od revežev, naj potrpijo v imenu velike in svetle prihodnosti, ki je nikoli ni bilo. Uspešen kapital se vselej najde. Pomoč in razumevanje rabijo predvsem novi podjetniki-začetniki. Manjka razumevanja bistva krščanstva, znanja, znanja, znanja ...

Delovanje brez znanja je za politike najkrajša pot v politično smrt.

kom pa je bil mariborski nadškof slavnostni govornik na slavnostni akademiji v Narodnem domu, saj je to praznovanje hkrati tudi občinski praznik.

GOSPODARSKA RAST. Nемеc Klaus Regling, ki skrbi za stalni mehanizem stabilnosti evra, meni, da Slovenija po prevzetju evra kot denarne valute ni več v kriznem načinu delovanja. Po podatkih Statističnega urada RS je bruto domači proizvod lani narasel za tri odstotke. Zmanjšuje se tudi število brezposelnih. Avgusta jih je bilo namreč na Zavodu za zaposlovanje RS registriranih manj kot 108.000. Minister za finance Dušan Mramor je prav tako izpostavil izboljševanje razmer na trgu dela, rast BDP-ja in zmanjševanje brezposelnosti, vendar kljub temu opozarja na pomembnost varčevanja.

PADEC EKONOMSKE SVOBODE. Da podatek o gospodarski rasti ni prepričljiv, pričajo drugi ekonomski kazalci. Na lestvici, ki jo v poročilu Ekonomska svoboda sveta 2015 objavlja Visio institut, je Slovenija med 157 državami in oze mlji zasedla 111. mesto, katerega si deli s Kitajsko in Nigerijo. Letošnja uvrstitev Slovenije je za 6 mest slabša od lanskoletne in za kar 50 mest slabša kot leta 2010. V Evropi pa se je slabše uvrstila le še Ukrajina, ki zaseda 124. mesto. Slovenija je letos prejela oceno 6,44 od 10 možnih točk (ocene so od 1 do 10, kjer višja vrednost pomeni višjo stopnjo ekonomske svobode). Dekompozicijsko te ocene prikaže, kako se je Slovenija odrezala po posameznih področjih:

- Obseg (para)države: 4,4 (147. mesto)
- Pravni sistem in lastninske pravice: 6,0 (55. mesto)
- Trdnost valute: 8,4 (77. mesto)
- Svoboda mednarodne trgovine: 7,3 (78. mesto)
- Predpisi (regulativa): 6,1 (141. mesto)

ŠPORT

JUDO. Judoistka Ana Velenšek je na svetovnem prvenstvu v Astani dosegla štiri zmage in končno osvojila srebrno medaljo.

VELSLANJE. Slovenski veslač Rajko Hrvat je na svetovnem prvenstvu v Franciji osvojil srebrno medaljo med lahki enojci.

SPEEDWAY. Matej Žagar je dirko za svetovno prvenstvo, veliko nagrado Poljske v Gorzowu, končal na prvem mestu.

Judoistka Ana Velenšek osvojila srebrno medaljo.

KOLESTARSTVO. Marko Kump je zmagal na dirki za veliko nagrado Adrie Mobila, na zadnji etapi dirke Po Sloveniji in v sprintu letošnje dirke Hrvaška - Slovenija.

PLEZANJE. 16-letna športna plezalka Janja Garnbret je na mladinskem svetovnem prvenstvu v Arcu osvojila prvi naslov svetovne kadetske prvakinja v balvanih.

NOGOMET. Nogometaši Celja so ostali brez trenerja in športnega direktorja. Simon Rožman in Ambrož Krajnc sta namreč nepreklicno odstopila s svojih mest. Slovenska nogometna reprezentanca je na sedmi tekmi kvalifikacij za evropsko prvenstvo 2016 v Baslu izgubila proti Švici z 2 : 3. V Mariboru se je nato pomerila z Estonijo in jo premagala. Z novimi tremi točkami se je utrdila na tretjem mestu skupine E, ki vodi v dodatne kvalifikacije za Euro 2016.

KOŠARKA. Slovenska košarkarska reprezentanca se je uvrstila v osmino finala v francoskem Lillu.

ODBOJKA. Slovenska moška odbojgarska reprezentanca je v dvorani Stožice izgubila prvo pripravljalno tekmo za evropsko prvenstvo proti Braziliji.

TENIS. Na letošnjem Odprtem teniškem prvenstvu ZDA je bila Katarina Srebotnik v paru s Francozinjo Caroline Garcia v četrtfinalu ženskih parov poražena, prav tako tudi Andreja Klepač in Španka Arruabarrena. Na turnirju posameznic se je v drugi krog prebila Polona Hercog, vendar je tudi ostala brez zmage. V kvalifikacijah za moški del turnirja je nastopil Blaž Rola, ki je izpadel v prvem krogu.

 ANGLIJA

LONDON

V letošnjem poletju smo imeli v Našem domu kar precej obiskov naših rojakov. V glavnem iz domovine, države Slovenije, a tudi nekaj iz ostale Evropske unije. Naši gostje in obiskovalci so bili predvsem mladi ljudje, ki so si ogledovali londonske znamenitosti ali pa so se v Londonu udeleževali raznih tečajev za angleščino, konferenc in simpozijev.

V mesecu avgustu ni bilo kakšne večje pastoralne dejavnosti, če ne omenimo vsakodnevnih delavniških in nedeljskih maš v kapeli doma, katerih so se udeleževali predvsem hišni gostje. Na praznik Marijinega vnebovzeta je bila v kapeli Našega doma sv. maša za posvetitev domovine Marijinemu varstvu. Na drugo nedeljo v mesecu septembru pa, kot vsako leto, zopet nadaljujemo s slovenskimi mašami v kapeli Našega doma in našimi mesečnimi srečanji na vsako drugo nedeljo vsakega meseca vse do druge nedelje v mesecu juniju 2016. Naj še omenim župnikovo odsotnost v drugi polovici meseca avgusta, ko je bil v Sloveniji zaradi duhovnih vaj za duhovnike v bogoslovnem semenišču v Ljubljani, ki pa so na žalost odpadle, deloma zaradi premajhne prijave za udeležbo in zaradi nujnih zidarskih del v stavbi semenišča. Župnik je moral v Slovenijo

tudi zaradi podaljševanja veljavnosti potnega lista in osebne izkaznice, za katero pa je sedaj pri 72. letu starosti prejel njeno trajno veljavnost. Duhovne vaje pa je župnik v bogoslovnem semenišču vendarle opravljal, tokrat kar sam, individualno, da ni zgubljal časa, ko se je že pred meseci prijavil za organizirane duhovne vaje pod vodstvom upokojenega koprskega škofa Metoda. Danes, na praznik Marijinega rojstva, ko tole poročilo pišem, pa smo v kapeli doma slovesno obhajali sv. mašo, pri kateri smo se spominjali dobre mame Vide Sajatove iz Nuneatona, ki je v teh dneh odšla v večnost v starosti 96 let. Naj se spočije v Bogu!

Prof. dr. Janez Juhant na obisku v Našem domu

Koncem meseca avgusta do začetka septembra je bil pri nas s svojo gospodinjjo Emi Dobovšek na obisku prof. dr. Janez Juhant. Veseli smo bili njegovega obiska in enotedenskega bivanja pri nas. Med nami, katoliškimi slovenskim rojaki v Angliji in Walesu, je gospod Janez zelo poznan kot pisatelj, publicist ter naš katoliški izobraženec in obnem zelo priljubljen. Njegova dela radi beremo, ker so jasna, prodorna in nedvoumna. Zlasti ga še posebej cenimo, ker se že od nekdaj zavzema za popolno rehabilitacijo prof. dr. Ehrlicha, svojega predhodnika na Teološki fakulteti Univerze v Ljubljani, ki so ga komunisti že v začetku leta 1942 pred ljudsko kuhinjo po sv. maši na Streliški v Ljubljani zahrbtno in zločinsko umorili. Poleg njega pa še študenta, ki ga je spremljal. Merili so na profesorjevega rednega spremljevalca Cirila Žebo-

Stanislav Cikanek in prof. dr. Janez Juhant

Stanislav Cikanek, Ema Dobovšek in prof. dr. Janez Juhant

sku prof. dr. Janez Juhant. Veseli smo bili njegovega obiska in enotedenskega bivanja pri nas. Med nami, katoliškimi slovenskim rojaki v Angliji in Walesu, je gospod Janez zelo poznan kot pisatelj, publicist ter naš katoliški izobraženec in obnem zelo priljubljen. Njegova dela radi beremo, ker so jasna, prodorna in nedvoumna. Zlasti ga še posebej cenimo, ker se že od nekdaj zavzema za popolno rehabilitacijo prof. dr. Ehrlicha, svojega predhodnika na Teološki fakulteti Univerze v Ljubljani, ki so ga komunisti že v začetku leta 1942 pred ljudsko kuhinjo po sv. maši na Streliški v Ljubljani zahrbtno in zločinsko umorili. Poleg njega pa še študenta, ki ga je spremljal. Merili so na profesorjevega rednega spremljevalca Cirila Žebo-

ta, ki je danes posebno poznan po svojem delu Neminljiva Slovenija, a so ubili njegovega kolega. Zločinec je seveda postal narodni heroj, obe žrtvi pa narodna izdajalca. Komunajzarji so res brez vsakega sramu! Prof. dr. Janez Juhant je neizprosni in dosleden zagovornik resnice in pravice. Ob svojem obisku je podaril Našemu domu knjigo Resnica in sočutje 1945–2015, v kateri so zbrana predavanja, ki so jih imeli na to temo različni predavatelji, uredila pa sta jo prof. Juhant in Alen Salihović z Radia Ognjišče. Slovenska katoliška skupnost v Veliki Britaniji želi prof. Janezu polno božjega blagoslova pri njegovem pisateljskem in publicističnem delu ter zdravja in moči v osebnem življenju.

S. Cikanek

 BENELUKS

BENELUKS

V mesecu avgustu je bila večina slovenskih vernikov iz Beneluksa odsotna na počitnicah, na poti, doma. Zbrali smo se spet v začetku meseca septembra, prve slovenske maše so bile v Haagu (5. 9. 2015), Bousuju blizu Monsa in v Bruslju (6. 9. 2015).

Leto v znamenju družine. Že od lanskega oktobra, ko se je v Rimu začela sinoda o družini, smo po vseh skupnostih v Beneluksu bili pozorni na dogajanje okrog te teme. Na zimskem družinskem dnevu, ki smo ga priredili v Slovenskem pastoralnem centru v Bruslju v soboto, 28. februarja 2015, smo želeli dati svoj prispevek z odgovori na vprašanja o družini, ki so bila iz Rima razposlana na vse škofije in skupnosti širne katoliške Cerkve. Bolj kot naši odgovori na številna vprašanja se nam je zdelo pomembno to, da v naših skupnostih dodelimo dovolj prostora našim družinam. V ta namen smo pri

nedeljskih mašah spodbujali mlade družine z otroki, da aktivno sodelujejo pri pripravah naših bogoslužnih srečanj, da otroke uglasijo na to, da je vsaka krščanska skupnost širša družina, kjer so dobrodošli in kjer se lahko počutijo doma.

V pripravi družinskega dne in praznika prvega svetega obhajila v mesecu juniju je odigrala pomembno vlogo slika, ki je bila narejena na binkoštnem romanju v Marijini romarski cerkvi v Heppeneertu (bin-

Jezus sprejema družino - Heppeneert 2015

Krščanska skupnost je naša širša družina.

koštni ponedeljek, 25. 5. 2015), prikazuje pa, kako Jezus sprejema družino. To sliko so otroci, v glavni vlogi je bila Lara, kot grafit narisali na steno v vrtu SPC-ja. Originalno sliko in grafit na steni objavljamo v tem prispevku. Ko je mala Lara končala z grafitom, sem ji želel sugerirati tudi napis, vendar me je prehitela in kar sama napisala: Jezusova

družina. Ojla, sem si rekel. Tole bi pa znalo koga motiti, saj to ni Jezusova družina, ampak kako ima Jezus rad in s široko odprtimi rokami sprejema vsako družino. Iz ust malčkov, je zapisano v Svetem pismu, se Tebi, Gospod, izreka slava in hvala. Zares, Larin napis sem si vzel k srcu in si rekel: Prvo sveto obhajilo, ki se ga družine tako veselijo, je praznik, ko družina

Kako naj pomagamo begunskim otrokom, smo se vprašali pri prvi maši v novem šolskem letu v Bruslju.

prvoobhajancev dejansko postane Jezusova družina. Jezus pride v njihovo sredo in želi prebivati z njimi.

Pred začetkom drugega dela sinode o družini, ki se bo začela v mesecu oktobru 2015, smo se v Bruslju in Luksemburgu pripravljali na drugi vzgojno-družinski seminar, ki je potekal od 11. do 13. septembra v

mlinu Thicourt, pastoralnem in družabnem središču slovenske skupnosti v Merlebachu. Na seminar se je prijavilo pet družin iz Luksemburga in enajst družin iz Bruslja, več kot trideset staršev in petintrideset otrok. Vzgojni seminar sta vodila zakonca Korbar iz Slovenije. O tem pomembnem dogodku bomo več poročali v naslednji številki Naše luči.

Begunska kriza in prvi koraki v novem šolskem in pastoralnem letu 2015/16.

V soboto, 5. septembra, je bila slovenska maša v cerkvi sv. Bonifacija v Haagu. Potekala je v znamenju eksodusa beguncev z Bližnjega vzhoda in severne Afrike. Kot nalašč je božja beseda 23. nedelje med letom poročala o Jezusovem bivanju v Transjordaniji, sedanjem Libanonu, južni Siriji, Golanski planoti,

Po maši v Haagu

vse do puščave ob vstopu v Iran in Irak. Jezus je na tujem, med pagani, sprejemal ljudi in jih ozdravljaval, ne da bi gledal na njihov izvor, vero, življenjski stil. To je dobra in čisto konkretna lekcija nam kristjanom v akutni krizi beguncev, ki trkajo na naša vrata. Po maši se nismo, kot ponavadi, pogovarjali o preživetih počitnicah, ampak o stiski beguncev in o tem, kako jim lahko pomagamo. Ena od slovenskih mam, ki se je udeležila svete maše, je rekla, da jo je zelo nagovorila. Začela je pripovedovati, kako sta z možem organizirala mrežo za pomoč beguncem v Budimpešti, kjer čakajo, da odpotujejo naprej. S

pomočjo prijateljev sta navezala direktni stik z Budimpešto iz zbirališči beguncev, na Nizozemskem pa zbira stvari, ki so neizogibno potrebne za namestitve in preživetje beguncev. Ob poslušanju te pripovedi sem si rekel, kako res je, kar so ugotovili že prvi kristjani: Ubi caritas et amor, ibi Deus est, to je: Kjer je dobrota in ljubezen, tam je Bog. Najbolj naraven konec in nadaljevanje vsake maše je dobrotelost, solidarnost, krščanska ljubezen. V podobnem vzdušju je v nedeljo, 6. septembra, potekala tudi slovenska maša v Boussuju blizu Monsa in potem v Bruslju.

dr. Zvone Štrubelj

Ministrant Marcel se je poglobil v dojamanje božje besede.

Nedeljska maša utrjuje in krepi družino.

FRANCIJA

THICOURT

Veliki šmaren je prav gotovo osrednja slovesnost leta v mlinu, ki zahteva veliko vsestranskega dela in priprav. Če se na ta lepi Marijin praznik pripravljamo z določenimi večjimi deli, kot je betoniranje stometrške ceste, priprava granitnega opusa pod velikimi šotori, izkop ter polaganje 35 m² granitne talne obloge v rastlinjaku, v katerem je poleg paprike, paradiznikov in drugih dišavnih zrastla tudi letna kuhinja ... Deli te kuhinje so iz Lorene in Alzacije. Stari profesionalni zidani štedilnik, ki je pravo čudo, je bil pripeljan z vznožja Vogezov.

Pred tridesetimi leti so zadnjič kuhali in pekli na njem alzaške dobrote. Da smo ga prestavili, smo potrebovali kar pet ur in bili smo štirje, da smo ga naložili v kombi, ki si je prav gotovo zapomnil to vožnjo in težo tovora. Sedaj ponosno kraljuje sredi rastlinjaka in smo ga 14. avgusta priključili na dimnik. Plošča, na kateri se kuha, je debela kar pet centimetrov, pogoltna pa kar polmetrska drva. Hvaležno nam vrača v energiji kuhanja in pečenja. Prava pomoč nam bo predvsem v času sprejema večjih skupin in srečanj, kot je to 15. avgust ali družinski seminar v septembru iz Beneluxa, ki ga prireja dr. Zvone Štrubelj.

Vse tri mesece pred velikim šmaronom smo imeli lepo sončno vreme, veliko sušo, živo srebro se je kar teden dni vrtelo okrog 40 °C. Na ta dan pa si je Marija očitno zaželela osvežitve tudi v obliki dežnih kapelj, ki jih zemlja še kako potrebuje, mi pa malo manj. Kljub kislemu vrenemu se nas je zbralo preko 150 pod ogromnima profesionalnima šotoroma in smo ob deseti uri slovesno obhajali evharistično daritev, ki jo je vodil dobri poznavalec Marijine rojstne dežele, gospod René Krawzewicz, ki je že 46-krat popeljal romarje v Njeno bližino. Globoke besede o Materi, ki ni samo posodila svojega telesa, temveč dala del

sebe v odrešenjskem načrtu božje ljubezni. O Mariji ne govorimo, da je umrla, temveč spoštljivo govorimo o njenem spanju in vnebovzetju. To izredno spoštovanje je posledica njene prvenstvene naloge pri božjem posegu in svet po svojem Sinu. Letos je za pevsko povezavo poskrbel združeni pevski zbor okoliških župnij s sedežem v Herynju pod vodstvom gospe Cortesi. Skopih 120 nas je ostalo na skupnem romarskem kosilu, ki je bilo za mnoge priložnost novih srečanj in osebnega pogovora. Sedemčlanski orkester je popestril popoldan in vnesel mnogo veselja in lepega petja. Pridne gospodinjne so napekle vsakovr-

Pod šotoroma se nas je preko 150 zbralo vedrega obraza k skupni daritvi ob 10. uri.

Za kosilo jih je bilo še vedno preko sto pod taktirko dežnih kapelj, a slastnih jedi.

stnega peciva. Mlajši in starejši so si izmenjavali vloge od priprav krožnikov, strežbe do pomivanja posode. V rastlinjaku je bilo letos še posebno živahno in delavno. Marc je nalagal polena v štedilnik, kakor so nekoč nalagali premog v lokomotive. Valil se je bel dim po dolini, to pa še zdaleč ni bilo vatikansko znamenje nove izvolitve, temveč kuhanja in segrevanja velikih količin vode za urno pomivanje posode. Kljub utrujenosti je bilo videti na obrazu izraz sreče, ki odseva iz bratskega medsebojnega uspelega sožitja. V večernih urah je za nekaj trenutkov dež počakal, da smo se zbrali v krogih okrog Nje, sredi dvorišča, ji govorili, molili in prepevali Marijine pesmi ob spremljavi harmonike. Sobrat Stanislav Sokol je po lepi poljski navadi blagoslovil šopek zelenja, mešanico poljskih zelišč in trav, ki so odsev naše raznolikosti in hkrati Njene preprostosti, ki nas vabi k upanju in dejavni ljubezni. Neka francoska romarica je po tišini molitve ob pogledu na milostno brezjansko podobo vzkliznila: »Kakšen srečen občutek, ko Marija na vse skupaj in na vsakega posebej položi svoj pogled in ga ne odtegne, spremlja nas, štiti nas, kakor je štiti nebogljenega otroka, ki ga drži v svojem naročju. Kako mehke barve!« Hvala, Mati, da smo lahko na ta dan doživeli tvojo bližino in te počastili kot priprošnjico in

spremljevalko na poti našega romarja v očetovski objem.

Zaplaz – Gradišče pri Trebnjem

Teden po velikem šmarnu je postalo že kar tradicionalno, da se dobimo slovenski rojaki, raztreseni po francoski zemlji in ki so v tem času na dopustu v Sloveniji, najprej na Zaplazu pri slovesni maši in nato na družabnem kosilu in popoldnevu v Gradišču pri Trebnjem. Na Zaplazu je bila evharistična daritev tako tudi delno v francoskem jeziku, da je bila molitev zares skupna. Prijetno so nas pozdravili tudi rojaki iz Avstrije in Nemčije, ki so se nam kot vsako leto pridružili v tem romarskem središču. Ob meni sta somaševala še dr. Zvone Štrubelj, ki je pri maši s homilijo v slovenskem jeziku nagovoril verno občestvo, popoldan pa nas je razvedril še s petjem in kitaro, kateri se je pridružila še harmonika sosedca Boža. Vse pa nas je pozdravil in sprejel pod Marijino okrilje gospod kanonik msgr. Janez Gril. Hvala za skrb, ki jo gojite pri ohranjanju in utrjevanju vere kakor za vsak lep trenutek, teh je bilo kar veliko, ki smo jih drug drugemu poklonili, tudi ob kozarčku modre frankinje, malvazije, domačem pecivu v senci stoletnih preš vinorodnih gor. Nekdo je prišepnil prav ta dan, da je vino utekočinjena poezija!

Jože Kamin

Ob Njej smo v večerni uri ostali kot molitveno občestvo, kot Njeni otroci.

V senci stare gradiške preše se rojeva sveža pesem in pristno prijateljstvo.

Kamnito mlinsko kolo je mlelo človeško besedo in potešilo lakoto.

V objemu Gradišča nad Trebnjem so se združili dopustniki iz vzhodne in osrednje Francije.

HRVAŠKA

PULJ

Še polni nepozabnih doživetij velikonočnih praznikov smo v SKD Istra Pulj nadaljevali s pomladanskimi aktivnostmi. Mešani pevski zbor Encijan, ki ga je Bruno Stermotič poimenoval puljski ambasador odličnega petja, ima za seboj veliko nepozabnih koncertov. Tako je zbor Encijan gostoval skupaj z drugimi društvi iz Avstrije, Italije, Madžarske, Srbije in Slovenije na tradicionalnem srečanju slovenskih kulturnih društev pod geslom "Domovina je ljubezen", 25. aprila v Šempasu pri Novi Gorici. Že naslednji dan je zbor Encijan nadaljeval s koncertno turnejo v Italiji, v kraju Zavarh oziroma Villanova delle grotte v regiji Friuli Venezia Giulia, v cerkvi sv. Florijana, kjer je potekala prireditev "Primorska poje 2015", ki je bila finančno podprta s strani Vlade Republike Slovenije, Primorske regije in njene zborovske zveze, Zveze slovenske katoliške prosvete Gorica in Zveze zborov iz Trsta. Prireditev z navzočo sakralno glasbo je bila posvečena 110-letnici rojstva Ubalda Vrabca in 70. obletnici zaključka druge svetovne vojne. Zbor, ki že vrsto let deluje pod strokovnim in umetniškim vodstvom voditeljice in dirigentke prof. Paole Stermotić, so spremljali še odlični glasbeniki: pianist Sandro Vešligaj, kitarist in man-

dolist Alen Bellulo ter violinist Srečko Savretič.

Mesec maj, Marijin mesec, je zasijal v znamenju multikulturalnosti – Festival multikulturalnosti, kjer je nastopilo 13 predstavnikov vseh manjšin, ki delujejo v Pulju. V okviru te prireditve je sodeloval SKD Istra Pulj z razstavo udeleženk kreativnih delavnic in mešanim pevskim zborom Encijan. Prireditev je potekala v Istrskem narodnem gledališču. Sredi maja so v okviru društva potekale pedagoške delavnice za otroke pod vodstvom umetnostne zgodovinarke Tine Širec.

Društvene aktivnosti so se nadaljevale v mesecu juniju. 12. junija je potekala prireditev v spomin Marjanu Rotarju, Slovencu, ki je skozi 50 let veliko prispeval k razvoju kulture v Pulju. Bil je idejni začetnik filmskega festivala v Areni, hkrati je bil kot glasbenik pobudnik ustanovitve glasbene šole v Pulju ter soustanovitelj pihalne godbe. Mesto Pulj se je g. Rotarju oddolžilo s poimenova-

Jasmina ob pogledu na skodelico sreče

Zbor z umetniško voditeljico prof. Paolo Stermotic na koru

Škof dr. Peter Štumpf na Ptujju pri maši, ki jo je s petjem obogatil puljski zbor.

njem posebne nagrade, ki seodeljuje na filmskem festivalu, z njegovim imenom pa je poimenovan tudi vzpon ob Areni.

SKD Istra Pulj je sodeloval tudi na tradicionalnem srečanju Slovencev iz obmejnih krajev, ki poteka vsako leto v počastitev dneva državnosti Slovenije in Hrvaške. Tokrat so se Slovenci srečali 25. junija v Sv. Petru v občini Piran.

Julij in avgust sta poletna meseca počitnic za otroke in mladino, ki so uspešno zaključili šolo in tudi za nas odrasle, saj nabiramo moči za nove naloge. Nikakor ne pozabimo na Marijin praznik v avgustu, ki nas vedno znova prebuja v upanju in veselju, obarvanem z zahvalo za zdravje, prijateljstvo, ljubezen, medsebojno razumevanje, solidarnost, ki je vedno bolj potrebna v današnjem hitrem tempu življenja.

V začetku julija je zbor Encijan zabeležil dva pomembna nastopa, oba v Sloveniji. 3. julija je sodeloval na svečani otvoritvi razstave fotografij Alojza Orla, puljskega fotografa, rojenega Ljubljancana. V preteklem letu so bile v Pulju predstavljene na kar 43 lokacijah fotografije iz preboga tega arhiva, ki ga je zapustil fotograf in umetnik Alojz Orel. Nastale so v pol stoletja dolgem obdobju, ko je s svojo kamero neutrudno beležil kraje, dogodke in se vmes ukvarjal z

umetniško fotografijo, ki jo je pogosto ustvarjal z inovativnimi postopki. Na pobudo našega društva je del fotografij razstavljen v Ljubljani na treh lokacijah. Otvoritev teh razstav je označena kot začetek manifestacije Dobrodošli doma, ki se tradicionalno organizira za izseljence med njihovim poletnim obiskom v domači deželi. Naslednjega dne je zbor odinil na Ptuj, majhno slikovito mesto ob Dravi. Pozdravile so nas številne stojnice s slovenskimi dobrotami in domačimi izdelki. Veliko nastopajočih z vsega sveta – Argentine, Kanade, Francije, Nemčije, Švedske ter slovenskih društev, ki delujejo v tujini se je valilo proti glavnemu trgu, kjer je bil oder s plakati Dobrodošli doma. Dejansko smo se tako tudi počutili. Zbor Encijan je doletela čast, da zapoje takoj po slavnostnem govorniku, ministru za izseljence, g. Žmavcu, ki je izrekel prisrčno dobrodoščilo prisotnim izseljencem. Vrstili so se pevski zbori, folklorne skupine, zabavni ansambli, pevci, mladi harmonikarji. Vsem ostaja nepozaben nastop nešteti harmonikarjev, ko so se ob praznem odru zaslislale melodije, odpirala so se okna okoli trga z diatoničnimi harmonikami, nakar je prispelo na oder nešteto otrok in vsi so igrali iste poskočne melodije. Bilo je nepozabno. Vse pohvale gredo organizatorju. V posebno čast si štejemo, da so zbor Encijan

izbrali za petje pri večerni sveti maši v prelepi cerkvi sv. Petra in Pavla, ki je ena prvih gotskih cerkva na našem ozemlju. Sveto mašo je vodil mursko-soboški škof Peter Štumpf ob sobratih. Gospod Štumpf je odgovoren za zamejce po svetu. Njegov pozdrav in nagovor nas bo še dolgo spremljal. To je bila zaključna slovesnost za zdomce ter zahvala za vse dobrote, lepote in duševno hrano. Petje zbora je bilo nagrajeno s toplim in dolgim aplavzom. Polni prelepih občutkov smo se vrnili v našo drugo domovino!

Za SKD Pulj se je pričel dopust v prvi polovici julija. Dogovorili smo se za zaključni piknik 11. julija. Članica

društva Danica Avbel nam je s pomočjo kolegic pripravila nepozabno popoldne. Veselili smo se tega, a s priokusom grenkobe, saj je to bilo tudi slovo od naše prof. Jasmine Ilič, deklice za vse, kot smo jo imenovali! Po devetih letih nadvse uspešnega dela pri SKD Istra Pulj nadaljuje svojo kariero v Ljubljani kot generalna tajnica pri Združenju slovenske izseljenske matice. Med drugim smo ji podarili lonček sreče, ob pitju toplega čaja ali kave se prikaže slika zbora, kjer je vsa leta lepo prepevala. Bog živi te in dosti, dostikrat se nam Jasmina javi še!

Za SKD Istra Pulj
Ivanka Koletnik

NEMČIJA

AUGSBURG

Obisk dijakov

V soboto, 5. septembra, so se dijaki tretjega letnika Škofijske gimnazije v Ljubljani, ki se vsako leto pod vodstvom prof. Petra Prašnikarja ob začetku šolskega leta podajo na enotedensko ekskurzijo po Nemčiji, ustavili tudi v prostorih Slovenske župnije v Augsburgu. Cilj njihovega potovanja je obiskati nekatere zgodovinsko pomenljive nemške kraje in znamenitosti ter priti v stik s Slovenci, ki že vrsto let živijo zunaj meja matične države. V imenu slovenske farne skupnosti v Aug-

sburgu jih je sprejela, pozdravila in jim izrazila dobrodoščilo gospa Gabi Rezec. K pogrnjeni in z dobrotami obloženi mizi so jih povabile gospodinje Anica Bizjak, Ivanka Namesnik in Anica Leskošek. O delu in življenju slovenskih rojakov, ki živijo na področju škofije Augsburg in deloma škofije Rottenburg-Stuttgart, pa je na kratko spregovoril župnik Roman Kutin. V želji, da so naši gostje okrepani, odžejani in z lepimi vtisi od tod nadaljevali svoje potovanje, s hvaležnostjo ugotavljamo, da so nam s svojim obiskom za kratek čas pričarali košček domovine v naša srca.

ChG

Samostanska cerkev sv. Petra in Pavla

Dijaki ŠKG pri okrepčilu na slovenski misiji v Augsburgu

3. letnik ŠKG z razrednikom in voditeljem ekskurzije

ULM

Sedemdeseti rojstni dan sta praznovala zakonca Ana in Slavko Slane. Oba rada prihajata k svetim mašam in sta vedno v pomoč pri raznih priložnostih, za kar jima prav lepa hvala. Slavko je tudi član župnijskega pastoralnega sveta.

Na prvo podopustniško mašno nedeljo, 6. septembra, sta poskrbe-

la, da je vsakega udeleženca svete maše v dvorani čakala bogato obložena miza. Ob prijetnem druženju, kjer ni manjkalo zdravic in dobre volje, sta se zavrtela ob zvokih harmonike. Obema iskrene čestitke in še na mnoga leta.

F. Gomboc

Zakonca Slane in g. Marjan Bečan

BERLIN

V Berlinu je vsako soboto ob 19. uri sveta maša in po maši veselo druženje v naših skupnih prostorih. Vedno znova z veseljem pozdravimo goste, ki pridejo začasno ali pa hočejo ostati v Berli-

nu. V kratkem bomo zamenjali prostore za nove v veliki dvorani, ki jih bomo delili z Afričani. Ti govorijo angleško in bodo imeli sveto mašo ob nedeljah tudi z ostankom nemške župnije. To so novi izzivi, na katere se bomo morali navaditi.

Z desne Danijel Gabor z bratom Kristijanom in mamo Vero ob slovesu

Branka, Miha, Nikita

Dori med Slovenci v Hamburgu

V okviru jubilejev gospoda Dorija bi se mu slovenska katoliška skupnost rada zahvalila za njegovo požrtvovalno delo med nami.

Slovenska katoliška skupnost v Hamburgu obstaja že 44 let. V tem času se je zvrstilo kar nekaj župnikov, ki so dušnopastirsko oskrbovali ta severni del Nemčije. Zadnja leta, preden je gospod Dori prevzel slovensko župnijo, smo se zbirali v mali kapeli v župnijskih prostorih pri sv. Bonifaciju v mestni četrti

Lojze, Jože, Tone

Eimsbüttel. Obstajalo je le še neko trdno jedro vernikov – približno 14 zvestih obiskovalcev slovenskih sv. maš. Kadar mu je čas dopuščal, je prihajal v Hamburg gospod Janez Pucelj iz Münchna, zato so bile maše dokaj neredne. Častne sestre, ki so stanovale v župnišču, so nam bile zelo naklonjene, tako da so nam vedo omogočale naša srečanja v kapeli. Gospod Pucelj je videl, da to stanje ne more trajati vedno in naznanil nam je prihod berlinskega župnika, gospoda Izidorja Pečovnika – Dorija. V oktobru leta 2003 ga je pripeljal v Hamburg. Vstopil je med nas, nekje ponižen, skromen, karizmatičen in takoj je imel za vsakega vernika prijazno besedo, skratka od prvega trenutka smo dobili vtis, da naznanja novo obdobje v hamburški skupnosti.

Anica, Lidija, Ema

HAMBURG

Tudi v počitnicah je bil lep obisk in lepi izleti ob severnem morju na otoku Sylt.

ASEL/HANNOVER

Poleg redne svete maše smo imeli še lep krst malega Emila iz Fickove družine. Marko Weber, naš nogometni vratar, s katerim smo postali svetovni prvaki, se je poročil z Miriam. Zelo lepa poroka, veliko mladih družin in obisk iz Slovenije iz Kanala ob Soči, kjer je doma njegova mama Silva, ki vodi našo misijo v Aslu.

Župnik Dori

Marinka, Bodo, Marija, Mojca

Dorijevo sv. maša na „slovenskem vrtu“ v Hamburgu

ki se vedno znova izraža v njegovem delovanju med nami. Spoznavali smo, da ima kristjan obveznost solidarnosti, ponižnosti in sočutja do bližnjega, da ima tudi pravico do osebne svobode. V njegovih pridigah najdemo smernice za čas, ki je pred nami. Ko zapuščamo lepo cerkev sv. Bonifacija, čutimo, da je nekdo z nami, ki naše življenje pozna in nas vodi.

Na pobudo gospoda Dorija se naša skupnost angažira na socialnem področju. Vzpostavili smo lepe stike z nemškimi farani. Zelo se veselijo, če priskočimo na pomoč in nemški župnik nas vedno sprejme s pozdravom: »Moji ljubi Slovenci.«

Z veseljem in lahkoto, skoraj neopazno nam je dal možnost doživljati slovensko kulturo. Enkratna so naša srečanja po sv. maši. Lahko zapojemo slovensko pesem, uživamo slovenske dobrote in popijemo kapljico slovenskega vina – skratka, živimo in ohranjamo slovenstvo in ob teh trenutkih se za nas ustavi čas.

Vredno je omeniti izlete, ki jih skupaj z gospodom Dorijem prirejamo ob ponedeljkih. Tako smo prepotovali že celo severno in vzhodno-nemško obalo. Nekateri kraji so se nam tako priljubili, da jih večkrat obiščemo.

V »Dorijevih« letih med Slovenci v Hamburgu se je zvrstilo kar nekaj kulturnih dogajanj.

Začeli smo s kvartetom Vita. Štiri dekleta so nam prepevala slovenske

pesmi, sledil je moški pevski zbor iz Rogaške Slatine. Njihova pesem se je razlegala po cerkvi in povzdignili so sv. mašo. Večkrat so nam v božičnem času pele Kresnice, igral je ansambel Dori, adventni čas pa sta nekajkrat obogatila Majda in Marjan Petan. Višek vseh kulturnih prireditvev pa je bil obisk Slovenskega okteta v naši skupnosti. Njihovi ubrani glasovi so se razlegali po cerkveni ladji in nas očarali, koncertu so prisluhnili tudi nemški farani in prevzela nas je tako izpopolnjena glasba. Po vseh koncertih smo umetnike pogostili v župnijskih prostorih in se z njimi povesečili, tako da so tudi oni odnesli lepe spomine na našo katoliško skupnost.

Dogajanja so se stopnjevala z obiskom častnega škofa dr. Petra Štumpfja, ki nam je izkazal svojo milost ob praznovanju 40-letnice obstoja slovenske skupnosti v Hamburgu. Skupaj z nemškimi župniki je ob tej slovesnosti daroval sv. mašo in nas vse obogatil in očaral.

Za vsa bogata doživetja velja naša hvaležnost gospodu Doriju za njegovo misijonarsko delo med nami. Hamburška skupnost se mu ob njegovih jubilejih pristrčno zahvaljuje in iz srca želi božjega blagoslova in plačila za ves njegov trud, ki ga vedno znova vlaga v nas in nam vedno znova posreduje zavest: »Slovenec sem.«

Hvala, gospod Dori!

Vera Seme

sv. Cecilije, ker so cerkev Srca Jezusovega zaprli. Niso pa nam zagotovili prostora, kjer bi se po maši lahko malo zadržali, ker pravijo, da nimajo hišnika. Kot da nismo kulturni ljudje in si sami ne znamo odpreti vhoda v župnijski prostor, kakor je to v drugih omenjenih krajih. Upamo, da se bo kako rešilo. Veselimo se našega romanja v Kevelaer, ki se ponavlja že vsa leta, odkar obstaja tale slovenska misija v nemškem Porurju.

Pokojna
Helena Rietz
na
55. romanju
2013 v
Kevelaerju

KREFELD

12. junija smo se poslovili od naše faranke Helene Rietz – vdove Plohl, rojene Germ. Umrla je 3. junija 2015. Rodila se je 1. aprila 1938 v Mariboru kot prva od treh otrok. Poročila se je že 17-letna leta 1955 z Ivanom Plohloom. Rodili so se jima sinovi Ivan, Dušan in Vojko. V zakonu so bili srečni in težki trenutki. Bila je zvesta in dobra žena in skrbna mati. Med poslovilno mašo v cerkvi Angelov varuhov v Oppumu-Krefeldu je eden od sinov prebral zelo lep življenjepis o mami. Med drugim je povedal: »Naša mama je bila v našem življenju najbolj pomembna oseba. Z nikomer je ni možno primerjati. Leta 1966 se je z možem in otroki podala v tujo deželo, ki je sedaj naša domovina. Takrat je bila občudovanja vredna zaradi svojega poguma. Še danes nas navdušuje spomin nanjo ... Tukaj v Krefeldu

smo njeni sinovi srečali svoje soproge Rezi, Dorotejo in Karlo. Naša mama je imela zelo rada vnuko Yvonno, Sandro in Dennisa. V Krefeldu so našli svoj dom tudi njen brat Marjan z družino in njena mati Antonija Germ. Spremljala jo je težka usoda. Po daljši bolezni jo je prežgodaj zapustil mož Ivan, prav tako drugi mož Matthias Rietz in tudi brat Marjan. Zadnjih dvajset let je preživela v skupnem gospodinjstvu z Erwinom Helbigom. V njenem domu so se zbirali številni prijatelji ...« Bilo je omenjeno, kako je po navadi pridnih slovenskih gospodinj pripravljala mnoge dobrote z domačega vrta, v kuhinji tipične slovenske jedi, katerih so bile deležne tudi družine otrok. Imela je stalne in lepe prijateljske stike s sorodniki iz Slovenije, kamor je rada potovala. V veliko veselje ji je bilo druženje z rojaki ob slovenskih prireditvah, slovenskih

V Kevelaerju pred kapelo leta 2013

Iz arhiva - maša v dvorani v Krefeldu v okt. 2011

ESSEN

V začetku septembra pripravljam prispevek za oktobrsko številko Naše luči. Za nami je čas, ko se dva meseca pri nas ni dogajalo kaj posebnega. Veselimo se ponovnih srečanj naših oltarnih skupnosti. Veseli smo vsakega, ki se še lahko udeležuje slovenskih

maš in tudi prijaznih »podaljškov« v župnijskih prostorih, kjer si znamo povedati marsikaj zanimivega in se tudi med seboj pogostiti. Tako je v Güterslohu (če zaradi odsotnosti te ali one družine ni srečanje odpovedano, saj nas je tam res le peščica), Castropu, Krefeldu, Wettru in Hildnu. V Eschweilerju nas čaka negotovost. Sveta maša bo zdaj v cerkvi

mašah in potovanjih. »Žalostni smo, ker je odšla, toda gremo naprej v življenje. Ni je več tukaj, toda zelo nam je blizu. Večno bo v naših mislih, v naših spominih, v naših srcih. Prav tukaj ima svoje mesto. Mama, ne bomo te pozabili, saj smo vedno hvaležni, da smo te imeli. Vedno te bomo imeli radi.« Pokojna Helena je bila tudi naročena in je rada brala Našo luč. Naj počiva v miru.

Lojze Rajk

Iz arhiva 2013 - v Kevelaerju na parkirišču po romarski maši

FRANKFURT

Na mnogih področjih prinese poletni čas oziroma čas počitnic in dopustov umirjenost, morda nekakšen zastoj ali celo mrtvilo. Tudi v našem župnijskem življenju je to opazno: v koledarju za ta čas ni kakšnih posebnih prireditvev, le urnik maš je bolj ali manj ustaljen, vsaj za Frankfurt; prekinjen pa je zgolj zaradi župnikovega do-

To poletje je bilo v Wiesbadnu tudi njemu zelo vroče.

pusta. Odsotnost, predvsem starejših, pa se običajno zavleče tudi v jesen.

Na letošnjem srečanju treh Slovencev na Svetih Višarjah na prvo avgustovsko nedeljo Frankfurt ni bil povsem odsoten. Poleg župnika, ki že vrsto let redno prihaja, sta bila prvokrat tam **Kristina in Štefan Žilavec**. Prišla sta tudi dva **Jodlova**: oče in sin s sorodniki in znanci. Od tistih, ki so se vrnili v Slovenijo, pa so prišli štirje Cevčevi iz Ljubljane ter Marija in Arno Schmitt iz Oplotnice, z njima pa tudi skupina krajanov.

Redko kdo ima v mesecu dni dvakrat rojstni dan tako kot **Jože Kuz-**

ma iz Wiesbadna. Praznoval pa ga je kako drugače kot po belokranjski navadi z na ražnju pečenim prašičkom. Le-ta sicer nima tako lepega imena, tekne pa vsakomur.

Po več kot petinštiridesetih letih bivanja in dela v Nemčiji v Frankfurtu sta se vrnila domov na griče Tevče nad Laškim **Marija in Franc Ostanek**. Franc je ponoči raznašal časopise, čez dan pa je bil čuvaj v muzeju, Marija pa prodajalka v trgovini. Veliko je sodelovala in pomagala pri našem župnijskem življenju (tudi kot članica župnijskega sveta). Od njiju smo se poslovili na prvo septembrsko nedeljo: v imenu žu-

pnije tudi z majhno pozornostjo, z dvema knjigama. Misel ob tem pa je bila vzeta iz slovenske narodne pesmi iz Bele krajine Ljubi domači kraj: »Veselje celi svet želi, a zamega na tujem ni, zato srce le tja želi, kjer angel moj živi.« Naj jima bodo dnevi v Tevčah lepi in prijetni s čim manj nadležnimi tegobami tega življenjskega obdobja. Sicer pa, saj se bomo videli ali tu ali tam.

Sredi julija je umrla v 77. letu starosti **Matilda Bendel**, roj. Klemenčič, iz Schwalbacha v Taunusu. Rojena je bila v Kladju v Poljanski dolini. Naj počiva v miru!

rem

Nobeno slovo ni lahko, četudi se človek vrača v domovino.

Marija in Franc Ostanek pred svojo hišo v Tevčah

MANNHEIM

Praznovali z Anico Zemljak

V drugi polovici julija smo doživeli rekord v majhnem številu pri slovenski maši: k drugi julijski maši sta prišla samo še dva, ostali iz Mannheima so že vsi odšli v domovino. Tako so se lahko v petek zadnjega julija v velikem številu zbrali pri Anici Zemljak na njenem devetdesetem rojstnem dnevu (o Anici je že pisalo v septembrski Naši luči), manjkal je le župnik Janez, ki je moral zaradi obveznosti na nemški župniji ostati v Mannheimu do konca julija.

Zbrali so se pred Novo Staro vasjo (v bližini Križevcev pri Ljutomeru) in Anico presenetili, ko so se vsi naenkrat pojavili pred njenim stanovanjem in ji zapeli. Najprej so mislili, da jim presenečenje ne bo uspelo, ker so od daleč videli, da sedi ob cesti, pa je bila le lutka v Aničini obleki, za obraz pa je bila njena fotografija. To so si izmislili njeni sorodniki, poleg pa je stal še prometni znak s številko 90. Seveda je bila Anica zelo vesela, ko je zagledala toliko prijateljev iz nekoč tudi njenega Mannhei-

Anica Zemljak ob torti

ma. Ob podpori harmonike in klarneta so skupaj prepevali, se veselili in si povedali marsikaj iz življenja v Mannheimu in Sloveniji ter obujali spomine iz časov, ko je bila Anica skupaj z zdaj žal že pokojnim možem Stankom še v Mannheimu.

Nekateri, ki so prišli iz bolj oddaljenih krajev Slovenije, so prenočili pri štajerskih znancih ter prej ali pa potem obiskali v Veliki Polani v Prekmurju Marijo Bencik, ki že sedmo

leto negibna leži v postelji, zaradi posledic zastoja srca, ko je bila še v Mannheimu. Marija sicer ne more odgovarjati niti dati kakega znaka, ker je v tako imenovani budni komi, se je pa nekaterim zdelo, da so v njenih očeh opazili solzo. To pa je do-

kaz, da človek, ki se sicer na videz ne odziva, še vedno potrebuje prijazno besedo in seveda nego strokovnega osebja in če drugače ne, pa z majhno solzo v očeh pokaže hvaležnost za obisk.

Janez Modic

Slovenci iz Mannheim, zbrani pri slavljenki Anici Zemljak

STUTTGART

Zakrament svetega zakona

Zakrament svetega zakona sta si v Stuttgartu podelila zakonca Šega. Ženin Robert in nevesta Katarina, roj. Nakir, sta se na ta sveti trenutek pripravljala zelo zavzeto in prizadevno. Poroka je potekala v ekumenskem duhu, saj je nevesta evangeličanske veroizpovedi, zato je bil prisoten tudi evangeličanski duhovnik, s katerim sva opravila sveti obred v evangeličanski cerkvi v Stuttgartu. Zakonca Šega sta bila zelo vesela tega dogodka, saj sta zelo dobro pripravila in organizirala vse potrebno za poroko. Skupaj z evangeličanskim duhovnikom smo imeli priprave na poroko in moram reči, da sta zelo zavzeto poslušala in sodelovala pri sami pripravi. Zelo lepo je videti, ko dva mlada človeka z vero in ljubeznijo do Kristusa sklepata skupno življenjsko pot, ki ju bo združevala do konca življenja. Na sami poroki se je zbralo veliko ljudi, ki so z zanimanjem spremljali sveti obred in se veselili skupaj z njima. Zakoncema Šega želimo veliko lepih

in veselih zakonskih let in naj tega lepega trenutka poroke nikoli ne pozabita. Naj jima bo pred očmi predvsem takrat, ko bodo prišli manj lepi časi in se bodo porajale različne skrbi in težave.

Zakrament svetega krsta

Zakrament svetega krsta je prejela Sofia Kukovec, ki je skupaj s svojo starejšo sestrico Tio in staršema bila deležna božje milosti, ki se razdaja pri svetih zakramentih. Vsak zakrament, ki ga podeli duhovnik, je čas posebnih božjih milosti in blagoslova, ki pride na ljudi in nad njimi tudi ostane. In tega veselja sem kot dušni pastir bil deležen tudi pri tem svetem zakramentu, ko smo po molitvah, prošnjah in blagoslovih iz obrednika podelili sveti krst Sofii Kukovec. Starši in botri so se na dogodek pripravljali zelo zavzeto in z velikim veseljem, saj sta starša velikokrat povedala, da si srčno želita, da njuna hčerka prejme sveti krst, ker sta oba zvesta katoličana in je obema vera v Jezusa Kristusa vrednota, ki jo tudi živita in uresničujeta v vsakdanjem življenju. In ob

Sveti krst je prejela Sofia Kukovec.

tako zavzetih starših vsak duhovnik z velikim veseljem naredi to, kar je dolžan storiti, da na zaupano mu ljudstvo prinaša Jezusa Kristusa, ki po zakramentih deluje na najodličnejši način, da človeka dela božjega in v njega vrača rajsko stanje brez zla in hudobije. Draga družina Kukovec, zvesto in pogumno z Jezusom Kristusom vsakdanjim izzivom, ki jih bo še prineslo življenje, naproti.

Obisk Šentviških slavčkov

Našo nedeljsko sveto mašo so z lepim in ubranim petjem obogatili Šentviški slavčki, ki so nas obiskali, ko so bili na poti v Francijo. Njihov vodja Klemen Žumer je celoten obisk organiziral zelo dobro in vse je potekalo po ustaljenem programu tako, kakor je bilo dogovorjeno. Naši župljani so bili njihovega obiska zelo veseli, saj so z lepim ritmičnim petjem olepšali našo nedeljsko sveto mašo. Zapeli so slovenske mladinske cerkvene pesmi, ki so nas zelo razveselile, saj je bilo to za nas nekaj novega in lepega. Po sveti maši pa je sledilo druženje s piknikom na vrtu slovenskega župnišča, kjer so nas pogostili z dobrotami z žara in pijačo, ki so jo sami prinesli iz Slovenje. Naše druženje sta obogatila še brata Bukovšek, ki sta prikazala nekaj čarovniških trikov in naše druženje se je zavleklo v pozno popoldne. Kaj je lepšega za slovenskega človeka, če zna združiti katoliško vero in lju-

bezen do domovine, in to v taki čisti obliki, da mu razveseli srce in duha in ga navdihne za lepo in prijetno. Slovenska pesem, ki se je slišala iz slovenskega župnišča, je odmevala v mestu Stuttgart in prav je tako. Naj se ve, da smo tudi Slovenci našli tukaj v Nemčiji del svojega prostora, ki je naš in smo na to ponosni.

Srečanje v moji domovini

Kulturno društvo Slovenija-Stuttgart skupaj s slovensko župnijo že 20 let organizira v mesecu avgustu srečanje v moji domovini. Kraj našega letošnjega srečanja je bilo mesto Laško. Zbralo se nas je več kot 200 naših župljanov, ki so še tu v naši župniji ali so že odšli domov. Naše srečanje smo začeli s sveto mašo, ki jo je v župnijski cerkvi v Laškem daroval domači župnik Rok Metličar. Nato je sledilo skupno srečanje pred cerkvijo in nato smo se odpravili do pivovarne Laško, kjer smo si ogledali proizvodne linije in se seznanili, kako se vari pivo. Po ogledu pa smo se vsi skupaj odpravili do turistične kmetije Salobir, kjer smo imeli skupno kosilo in druženje v nedeljskem popoldnevu. Naše srečanje je na tej turistični kmetiji obogatila folklorna skupina in ansambel Dori, ki so poskrbeli za lepo in prijetno druženje. Koliko lepih medsebojnih pozdravov in stisk rok je bilo v tem nedeljskem druženju, ko so se naši ljudje srečali s svojimi prijatelji, ki so že doma v Sloveniji in so tukaj v Nem-

Ekumenska poroka zakoncev Šega

Obisk Šentviških slavčkov v Stuttgartu

Srečanje v moji domovini 2015

čiji preživeli veliko let. Vsakoletno srečanje v domovini naše ljudi še bolj poveže in človeško obogati z dnem, kjer dobra volja in veselje pride ta do izraza. Kulturnemu društvu Slovenija-Stuttgart in gospodu Mihaelu

Medvedu se najlepše zahvaljujem za odlično pripravljeno in organizirano srečanje in jih že sedaj povabim, da za naslednje leto spet organizirajo tako kvalitetno srečanje.

Aleš Kalamar

Naši rojaki na srečanju v domovini

ŠVEDSKA

In memoriam Marija Lapoša

Marija Lapoša je bila rojena 15. septembra 1925 v majhni vasi pri Sv. Juriju v Prekmurju. Skupaj s starejšim bratom Ernestom, zdaj že pokojnim, ter z mlajšo sestro Anico je preživljala radostno in igrivo otroštvo. Po končani osnovni šoli se je izučila za šiviljo. To delo je z veseljem opravljala. Rada in lepo je pela, zato se je vključila v župnijski cerkveni pevski zbor, kjer je pela vse do odhoda v tujino. Danes ji bodo v poslednje slovo zapeli zvonovi domače farne cerkve. Leta 1945 se je poročila s Francem Lapošem iz Rogoševcev. V zakonu so se jima rodili štirje otroci: Drago, Slavko, Valerija in Liljana, njuni štirje biseri, na katere sta bila še kako ponosna. Poleg svojega poklica je opravljala tudi delo na kmetiji. Življenje je bilo v povojnem času zelo težko. Marija je bila skromna, delavna in potrpežljiva. Z optimizmom verne žene in matere je zrla v boljšo prihodnost. Leta 1966 se je skupaj z družino odločila za odhod na delo na Švedsko, da bi si tako izboljšali življenje. Ob

vsej pridnosti in marljivosti sta si z možem v domačem kraju zgradila hišo, misleč, da se bosta vrnila domov. Vsako leto je težko pričakovala dopustniške dni, ki jih je z veseljem preživela v domačem kraju, skupaj s svojimi dragimi domačimi. Razveselila se je obiskov sosedov, prijateljev in znancev, s katerimi je obujala spomine na preteklost. Čas je mineval, sanje o vrnitvi domov so se razblinile in tako je kar 49 let preživela na Švedskem. Lepo jesen življenja je preživljala v krogu svojih najdražjih domačih. Posebej je bila ponosna na svojih 7 vnukov in 9 pravnukov. Zelo sta jo prizadeli moževa smrt leta 2004 ter smrt sina Slavka leta 2012. Dokler so ji dopuščale moči, je živela v svojem stanovanju. Zadnje leto pa je bivala v domu za ostarele, kjer se je končala njena življenjska pot. Marija Lapoša je bila zvesta obiskovalka slovenskega bogoslužja v Boråsu, dokler je zmogla hoditi in se gibati. Skupaj z možem Francem sta bila redna naročnika verskega tiska in sta skrbela za duhovno oblikovanje sebe ter svojih. Tako sta tudi na

Švedskem živela tisto globoko prekmursko vernost, zvestobo Bogu, Kristusovi Cerkvi, kakor tudi narodnim koreninam, saj brez korenin človek ne zmore obstati, še posebej v tujini, česar sta se še kako zavedala. Knjiga življenja rojakinje Marije Lapoša se je tako zaprla. Slovenski dušni pastir želi, da bi njeni domači in rojaki iz te knjige često brali in se učili, kako živeti tukaj na zemlji, da bi se vredno in dostojno pripravili na srečno večnost. Kot je sveti škof Slomšek zapel: V nebesih sem doma ..., od tega ne sveta ..., tam Jezus krono da, tam je moj pravi dom, kjer večno srečen bom. Marija, hvala vam za tisto lepo

Pokojna
Marija
Lapoša

pričevanje za Kristusa. Veselita se, skupaj z vašim možem pri mizi nebeške gostije ter prosita za nas, da bomo čuječi v Kristusu. Bog povrne za vse dobro, kar ste storili v svojem življenju, za vso požrtvovalno ljubezen do svojih domačih. Hvala vsem, ki so vam stregli in naredili vašo bogato jesen življenja še lepšo ter križ nekoliko lažji. Počivajte v miru!

Dobrodošli k slovenski sv. maši in srečanjem

Dragi rojaki med Göteborgom in Stockholmom, med Köpingom in Malmöjem, med Helsingborgom ter Nybrom ter v vseh ostalih slovenskih skupnostih, vselej dobrodošli na naša skupna srečanja, kjer utrjujemo našo pripadnost Kristusovi Cerkvi ter narodnim koreninam. Svete maše bodo od začetka meseca septembra 2015 do konca meseca junija 2016 po tem redu:

1. nedeljo v mesecu
v Landskroni ob 12.30 ter v Malmöju ob 16.30;
 2. nedeljo v mesecu
v Halmstadu ob 9.30 ter v Helsingborgu ob 17.00;
 3. nedeljo v mesecu
v Jönköpingu ob 10.00 ter v Göteborgu ob 16.00;
- v soboto pred 4. nedeljo v mesecu (začnemo v avgustu, končamo v juniju)
v Stockholmu ob 17.00 v kriпти stolne cerkve;
4. nedeljo v mesecu (začnemo v avgustu, končamo v juniju)
v Eskilstuni ob 10.00 ter v Köpingu ob 15.00;
 5. nedeljo v mesecu
v Olofströmu ob 11.00 ter v Nybro ob 16.30 v župnijski dvorani.
3. nedeljo v mesecu juniju (19. junij 2016),
v Angeredu, dan državnosti ter blagoslov avtomobilov.

Sv. maše v maternem jeziku so od začetka meseca septembra do vključno konca meseca junija naslednjega leta, razen v Stockholmu, Eskilstuni in Köpingu, kjer začnemo koncem meseca avgusta ter zaključimo naša srečanja koncem meseca junija (sobota pred četrto nedeljo in četrto nedeljo). Svete maše so povsod v katoliški cerkvi, razen v Nybro, kjer imamo na razpolago župnijsko dvorano, in v Stockholmu, kjer se zbiramo v kriпти stolne cerkve (levo ob cerkvi prva vrata pod stolno cerkvijo na desno po stopnicah).

Na binkoštno soboto v Vadsteni ob 12.00 (14. maj 2016), vseslovensko romanje in srečanje Slovencev pri sv. Brigiti Švedski.

Zvone Podvinski

ŠVICA

Pokojni Armin Meier iz Winterthura bo ženo in našo rojakinjo Lidijo odslej spremljal iz večnosti.

Dušica Franke, dobri angel naše skupnosti v Ženevi, je odšla v nebeško domovino.

Ustavljeni trenutki na poti v Špital, Lienz in Anras

Mladi so napeto prisluhnili pričevanju.

Ga. Majda je pokazala tudi ohranjene fotografije.

G. Lojze je med pogovorom o šolstvu pokazal tudi svoje spričevalo, ki ga je prejel v taborišču.

Zanimivo si je bilo ogledati načrt taborišča v Peggetzu.

Še vedno ohranjena baraka v Lienzu.

Grob župnika Jožeta Jagodica v Leisachu.

Marjana in Silvi, argentinski Slovenki po poteh njihovih starih staršev.

Damjana in Katja pri Križevem potu za cerkvijo v Anrasu.

Na avtobusu so se porajala tudi vprašanja udeležencev.

Cerkev v Anrasu, kjer so imeli begunci slovensko mašo.

Udeleženci so radi poklepetali z g. Lojzetom.

Težko pričakovano kosilo.

☛ Janez RIHAR

IN MEMORIAM

Dr. Andrej Vovko

Z zgodovinarjem dr. Andrejem Vovkom sva se pogosteje srečevala v času slovenske pomladi. Z veseljem je sodeloval pri ponovni ustanovitvi Rafaelove družbe, ki v dolgem povojnem obdobju ni smela delovati. Ko smo leta 1993 pripravljali prvo razstavo dokumentarne fotografije o begunskih taboriščih po drugi svetovni vojni, je Andrej presenečen naletel na svoj špitalski portret novorojenčka iz leta 1947.

Kmalu po rojstvu sta se z mamo preselila v Slovenijo. V Ljubljani je zaključil študij, vključno z magisterijem in doktoratom. Dolga leta je bil predstojnik Inštituta za kulturno zgodovino in sodelavec ZRC SAZU. Tudi še po upokojitvi je predaval zgodovino na Mariborski univerzi. Kot sodelavec Slovenskega biografskega leksikona je prispeval številna gesla in ga tako dopolnjeval tudi v smislu doseganja nujne idejne uravnovešenosti.

Rad je sodeloval na Romanjih treh Slovenij, npr. s predavanjem o Lambertu Ehrlichu z naslovom *Gigant izpod Svetih Višarj*. Imel je tudi zelo izo-

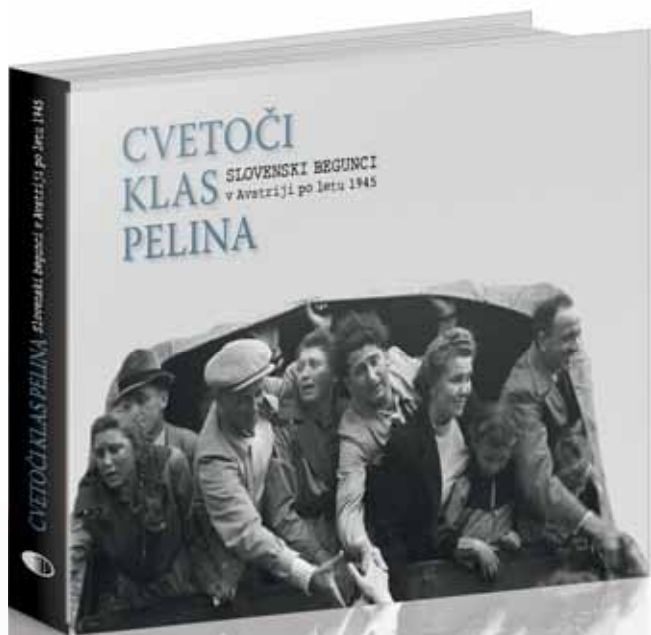
stren čut za družino – za svojo lastno in za danes tako ogroženo družino kot naravno skupnost. V času sprememb v slovenski družbi ga je odlikovala načelnost in zvestoba tako Cerкви kot domovini. Njegovo zadnje veliko delo, ki mu je bilo v veselje, je bila strokovna pomoč pri pripravi vrhunske fotografske monografije *Cvetoči klas pelina*, ki sta jo izdali Rafaelova družba in Družina.

CVETOČI KLAS PELINA

SLOVENSKI BEGUNCI V AVSTRIJI PO LETU 1945

KNJIGA, S KATERO ZAMOLČANI DEL ZGODOVINE DOBIVA SVOJE MESTO V NARODOVEM SPOMINU

Angleški BBC je prišel posnet njihovo petje, njihove vrhunske gledališke uprizoritve so navduševale zavezniške častnike in poslance, njihova urejenost in discipliniranost sta vzbujali občudovanje angleške uprave, njihovi obrtniški izdelki so bili prodajna uspešnica po vsej Avstriji, maturitetno spričevalo, pridobljeno v njihovi begunski gimnaziji, je odpiralo vrata uglednih evropskih univerz ...

Neverjetna in do danes zamolčana zgodba Slovencev, ki so se po vojni znašli v taboriščih na avstrijskem Koroškem. Zgodba o ljudeh, ki kljub strašnim stiskam niso obupali, temveč so z marljivostjo, iznajdljivostjo in neverjetnim ustvarjalnim zagonom spisali izjemno poglavje naše zgodovine. Zgodba o ljudeh, ki so nepredstavljivo življenjsko moč črpali iz trdne vere in strastnega domoljubja. Zgodba, na katero smo lahko upravičeno ponosni.

dr. Aleš Maver
zgodovinar

»Bogato dokumentarno gradivo in poglobljena študija mag. Helene Jaklitsch, ki poglavje iz povojne begunske drame Slovencev temeljito umesti v njegov zgodovinski okvir, sta odličen zgled, kako bi bilo potrebno obravnavati tiste strani slovenske zgodovine, na katerih je prevladoval pelin.«

dr. Kajetan Gantar
akademik in profesor

»Najbrž se še danes ne zavedamo, kakšen moralni, demografski, intelektualni in gospodarski potencial smo takrat izgubili! Izobraženci iz emigracije, moji nekdanji sošolci z begunske gimnazije, so se uveljavili kot profesorji in predavatelji na elitnih ameriških in kanadskih univerzah, kot sodelavci NASA, kot uspešni podjetniki. Čeprav so prišli goli in bos, so nekateri zgradili tovarne, ki zaposlujejo tudi po sto delavcev.«

VEČ KOT 300 FOTOGRAFIJ
CELOVITA SPREMNA ŠTUDIJA

296 strani, mere: 297 x 210 mm, trda vezava
Cena: **34,90 EUR**

Tine Debeljak (ps. Jeremija Kalin)

ČRNA MAŠA

Lesorezi: Bara Remec (ps. K. Mirtič)

Leta 1949 je v Argentini izšla *Velika črna maša za pobite Slovence*, ki je prva leposlovna knjiga povojne emigracije v Argentini. V 3500 verzih pesniško opisuje grozo povojnih pobojev ter se spominja vseh pobitih v revoluciji, hkrati pa pretresljivo izrazi motiv sprave in odpuščanja. France Pibernik primerja pesnitev, ki je izšla pod psevdonom Jeremija Kalin, s Prešernovim *Krstom pri Savici* ter Župančičevo *Dumo*. Knjiga je opremljena z lesorezi, ki z vso težo ilustrirajo Veliko Črno mašo in so delo Debeljakove svakinje Bare Remec.

348 strani, mere: 170 x 200 mm,
mehka vezava z zavihki
Cena: **29,90 EUR**

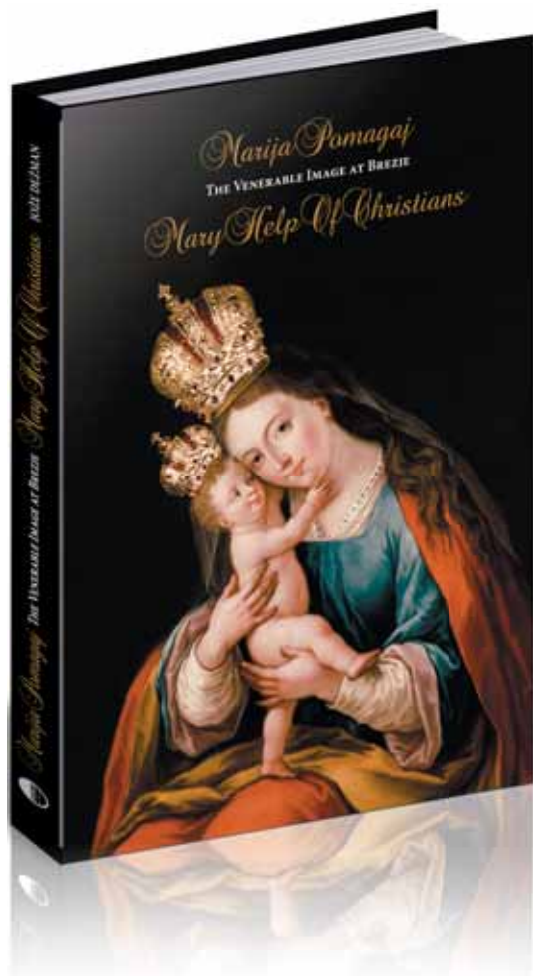
NAROČILA
IN KONTAKT

Telefon
01/360-28-28

Internet
www.druzina.si

E-pošta
narocila@druzina.si

ZALOŽBA
DRUŽINA

MARIJA POMAGAJ

MARY HELP OF CHRISTIANS AT BREZJE

Slikar podobe Marije Pomagaj, Leopold Layer, je na Brezjah leta 1814 slikal v zahvalo za rešitev iz napoleonskih ječ. Po prvih milostnih ozdravitvah leta 1863 so množice romarjev povzdignile Marijo na Brezjah v najbolj češčeno slovensko Marijo.

Marija z Brezij je slovenska Marija, ki združuje Slovence doma in po svetu, Brezje pa naše narodno svetišče in največje duhovno središče Slovenije.

Knjigo so napisali odlični strokovnjaki, v njej je več kot 370 izbranih fotografij, listin, prilog. Je imenitna

pripoved o češčenju Marije Pomagaj in zorenju slovenskega naroda, o zgodovinskem razvoju češčenja s pričevanji slovenskih škofov, o velikih slovenskih krščanskih shodih, milostnih ozdravitvah, romarski kulturi in umetnostnih zakladih Brezij. Avtor knjige: dr. Jože Dežman s soavtorji.

200 strani, mere: 215 x 305 mm, trda vezava

Cena: **34,90 EUR**,

znižana cena pa je **27,90 EUR**

**NAROČILA
IN KONTAKT**

Telefon
01/360-28-28

Internet
www.druzina.si

E-pošta
narocila@druzina.si

Z G O D B A

► Cecilija NOVAK

Mrzlo ognjišče

Tunekovo mišljenje je bilo, da otroke moraš imeti rad, le da oni za to ne smejo vedeti. In res je bilo tako. Večji so postajali, manj so to občutili. Izjemoma je Tunek včasih vzel v naročje le najmlajšo, Elico. Nekega sončnega junijskega jutra jo je razveselil z zrelimi češnjami z domačega drevesa. Nabral jih je prav zanjo. Skonil se je čez visoko ograjo otroške postelje in jih nežno vsul ob njeno vzglavje. Božajoči sadeži in prijazen nasmeš so jo prebudili iz sladkega spanja. Začutila je nekaj lepega. Bila je atekova ljubezen.

V mozaiku očetovih obrazov je otrok prav tega ohranil v svojem spominu.

Miklavževo obdarovanje je vsebovalo le posušene slive, klorce in orehe, nastavljene v za to očiščenih otroških čevljih. In seveda velik strah pred Miklavžem, ki da odnese v studenec neubogljive otroke. Za fašenk je Tunek otroke razveselil z gugalnico na skednju. Težnja za preživetje je zanj imela najvažnejšo vlogo, vse drugo je bilo temu podrejeno.

Ko je Elica štela štiri leta, jo je Tunika, stara osemindvajset let, prijala za roko in jo odpeljala na pokopališče. Za otroka je bil to nenavaden kraj, poln skrivnosti. Grobovi so tičali drug ob drugem, skrbno oblikovani z zemljo. Nanje so bili postavljeni leseni in železni križi. Na nekaterih je bilo napisano ime umrlega, v druge se je zarezal čas.

Grobnic na tem pokopališču ni bilo. Večina grobov je pokrivala gola rjava prst, le tu in tam so na njih cvetele rože. Nekateri so bili celo poraščeni s travo in plevelom.

Elici se je vtisnil v spomin urejen grob brez travnih bilk, nasajen z rožami, ki so ga pokrivalo v enakomernih presledkih. Na sveže pobarvanem železnem križu je visela ovalna ploščica z napisom: Elizabeta Ivanek. Tunika je ime na glas prebrala in ji povedala: »Vidiš Elica, tu notri v tem grobu počiva Tinčkova mama.« Elica, takrat še majhna, ni mogla razumeti, da mama leži v grobu. Ali mame umirajo?

V obrobni vrsti pri na široko razraščeni ograji iz grmovja so ležali majhni grobovi, v katerih so počivali otroci. Cela dolga vrsta jih je bila. Nedolžni kupčki zemlje, poravnani v gomile, so v samotni zavzemali posebno mesto. Tiho, da ne zmotita miru, sta stopili do majhnega groba, ko je Tunika dejala: »Vidiš, Elica, toti grobek z belin križon? Tü notri spi tvoj bratec.« Tedaj je Elica izvedela, da je nekoč imela še enega bratca. Grobek se ni razlikoval od ostalih, vendar se je Elici zdelo, da je nekaj posebnega in da hoče nekaj povedati. Najbrž zato, ker je v njem počival njen trimesečni bratec. Postal sta ob grobu in tako počastili spomin nanj. Na poti do doma je Elica svojo mamiko držala trdno za roko. To, zanjo bolečo skrivnost, je Tunika zaupala le hčerkici, in kot kaže, že takrat začela spletati tiho prijateljstvo. Elica je skrivnost obdržala zase.

Nanika se je čez leto vse dneve, od jutra do večera, zadrževala na njivah. Le tako je bila svojemu zetu čim manj na očeh. Kuhati na njegovo zahtevo že dolgo ni smela več. Poklicali so jo k obedu, nakar je zopet odšla na njivo. Južino so ji prinašali vnuki in ji delali kratek čas, medtem ko je sede na travi zaužila kruh z malo pijače. Mlademu gospodarju njeni nasveti niso bili potrebni. Bila je vedno brez denarja, zdravstvenega zavarovanja takrat še ni bilo. Če bi potrebovala zdravnika, bi ga morala plačati. Torej je bila takšna usluga izključena. Na srečo ga v svojem življenju ni nikoli potrebovala. Najbrž je vse svoje tegobe premagovala molče.

Naenkrat sta se na dvorišču pojavili dve ciganki. Krilili sta z rokami, se pogovarjali, spraševali, naenkrat pa izginili. Ena od njiju je hodila na široko, bila je tako debela, da so se Nanikine oči ustavile na njenih širokih bokih. Ko se je Nanika v nedeljo odpravljala v cerkev, je zaman iskal štrekanco, ki bi si jo ogrnila čez rame. Ukradla jo je ciganka. Novega ogrinjala si oškodovanka ni mogla nikoli več kupiti.

V Nanikinih časih so se ljudje napotili k zobozdravniku le, če jih je neusmiljeno bolel kateri od njihovih skrhanih zob. Takrat je bilo puljenje neizogibno, s starimi kleščami mrkega zobozdravnika, seveda brez injekcije. Tisti najbolj iznajdljivi so to opravili kar sami doma, saj bi sicer za to nadlogo porabili cel dan. Hoja do zobarja in nazaj jim ni dišala, tudi zaradi plačila.

Nanika o svojih zobeh ni nikoli govorila, kakor da jih nikoli ni bilo. Zdelo se je povsem normalno, da je človek na stara leta brez zob. Vse razvedrilo, kolikor ga je pač bilo, je našla pri svojih vnukih, saj se je z njimi večkrat od srca nasmejala. Potrudila se je in rada povedala kaj otročjega, da bi skupaj z njimi našla razlog za vsaj malo dobre volje. Že takrat je veljalo prikupno mišljenje, da je smeh pol zdravja. Nanika je svojim vnukom zatrjevala, da bo nekoč zagotovo konec sveta. To katastrofo, ki se bo zgodila, je imenovala sodni dan. O mrtvih je govorila spoštljivo, pa tudi sicer je znala spoštovati vse ljudi. Naniko so vsi pri hiši klicali mati, ker babica je bila ona druga - Tinčkova.

Mlada gospodarja sta kljub težkim gospodarskim razmeram dobro gospodarila. V nekaj letih, odkar se je Tunek priženil, je marsikaj spremenil. Postavil je prikladno svinjsko kuhinjo s kotlom, v katerem so zdaj kuhali za svinje, ki so odslej bile čisto blizu, pod isto streho. S tem je olajšal Tuniki težko delo kuhanja svinjske hrane na štedilniku. Tega je že prej sezidal v kuhinji, ravno tako enega v sobi, ki so ji rekli hiška. Odslej so lahko tudi tam zakurili v najbolj mrzli zimi in obenem tudi kaj skuhali. Pozimi so se držali le enega prostora.

Streho na hiši sta dala na novo prekriti. Žito je bilo treba najprej pridelati, nato otepeno snopje skrbno pripraviti za pokrivanje. Snopje za ta namen se namreč ni smelo mlatiti. Na velikih posebnih grabljah, ki so bile pribite na leseni tram, sta ga s Tuniko po otepanju previdno prečesala. To delo se je imenovalo škopanje. Le s tako slamo se je dalo hišo pokrivati. Potrebovala sta še šibje različne debeline, ki sta ga v ta namen že pozimi nabrala ob jarkih in ob potokih. In seveda posebne lesene kole za pritrjevanje slame. Za pokrivanje sta najela mojstra, pomagalo pa je še več ljudi, ki so družno delali več dni. Šibico, gožico, raglo! Tako se je slišal glas prleškega mojstra, ki je stal na strehi in bil glavni pri pokrivanju. Tunek je stal na tleh, gledal gor na streho in vzorno izpolnjeval njegove zahteve. Tunika je skrbela za želodce pokrivačev, da niso bili lačni in žejni.

Že naslednje leto sta postavila prešo za tolčenje in prešanje jabolk ter grozdja. To posestvo je namreč premoglo tudi gorice, saj je zaradi naporenega dela bilo nujno včasih tudi kaj spiti, da je bil človek bolj močan. Povečana družina je terjala več obdelovalne zemlje. Na ugodni legi tega posestva so vsepovsod že od nekdaj bile njive, zato sta Tunek in Tunika s krampi in motikami prekopala zemljo na pobočju, kjer se ni dalo orati, in z lastnimi rokami naredila še eno. Za boljšo rodovitnost sta na tragah nanosila gnoj po vsej površini. Pljuvala sta v otrdele dlani in brisala potni čeli. Takih zdelanih rok se niti žulji ne lotijo. Med kopanjem sta od časa do časa vzravnila svoja izmučena hrbta in si ju močno pogladila, do koder so segale njune roke. Ta zemlja je potrebovala nekaj let, da se je unesla, šele takrat je začela spodobno roditi.

Po strminah je Tunek nasadil mlade jablanove sadike, jih cepil in na njih se je v določenem času pokazal zeleni sadež. Bil je pravi mojster za varčevanje na vsakem koraku. Že uporabljene žeblice je skrbno shranjeval, jih v deževnem vremenu zravnal s kladivom na železnem nakovalu in jih še enkrat uporabil. Da le ni bilo treba kupiti novih. Deževni čas je bil namreč manj dragocen.

Vsako zimo je kupal žganje iz iztisnjenih jabolčnih in grozdnih tropin. Tudi za to si je moral sezidati primerno peč in nabaviti kotel.

Pozimi, ko ni imel tako pomembnega dela, si je večkrat pridelano žganje oprtal na hrbet, ga odnesel v mesto in ga prodajal po hišah in stanovanjih. Za ta namen je obstajal lesen sodček posebne oblike, ki se je med nošenjem prilagal hrbtu. Ime tega pripomočka je, žal, že zdavnaj pozabljeno. Za tako prodajo je prehodil ogromno stopnic, včasih brez zaslužka, saj je bilo malo tistih meščanov, ki so si žganje lahko privoščili.

Dokler so bili otroci še majhni, so mu ob prihodu domov prihiteli naproti v pričakovanju, da jih z nasmejanim obrazom obdari z bonboni. Pozneje se to ni več zgodilo. Težek boj za preživetje je nasilno spreminjal njegov že tako trd značaj. S prodajo žganja je tu in tam prišel do prepotrebnega denarja, s katerim je pravočasno plačeval davke, ki jih je zahtevala oderuška država. Denar, ki je vendarle po redkih kapljicah pricurljal k hiši, je bil zaslužen s težkim delom. Zjutraj pred zajtrkom je Tunek tudi sebi privoščil štamperl šnopsa, rad pa ga je ponudil vsakomur, ki se je kdaj oglašil pri hiši. Moški sosedje, ki so radi dali enega na zob, so bili še posebej dobrodošli. Sicer pa se alkohola ni posluževal v preveliki meri.

Tako sta Tunika in Tunek s skupnimi močmi in krvavimi žulji skrbela za preživetje svoje družine. Od žitaric sta pridelovala vsakega po malo: rž, pšenico, ječmen, proso, ajdo in celo sirko za izdelovanje metel, ki so bile pri hiši nepogrešljive. Naredil jih je Tunek kar sam, česar se je naučil od Nanike. Na njivi je zrastel tudi mak za potico. Cel ogon ga je bilo. Zadaj za svinjsko kuhinjo se je skrivala konoplja, iz katere je Tunek naredil vrvi za gonjo krav na pašo. Da ne bi zmanjkalo sena za zimsko polaganje živini, je Tunek na drobno narezal slamo na ročni slamoreznicu in jo primešal k senu. S krmo za živino je bilo treba premišljeno ravnati, saj so živali le od tega, kar so pridelali na domači zemlji. Pridelke so pod streho vozili na samokolnici. Uživali so dokaj enolično hrano, da je le bila zabeljena. Z mesom so okronali samo nedelje in cerkvene praznike.

Za domači praznik so razglasili dan, ko so nameravali zaklati v ta namen rejeno svinjo. Delo, ki so ga s tem imeli, se je imenovalo koline. Ob vseh teh nazivih so mislili predvsem na mizo, obloženo s pečenim svinjskim mesom in drugimi dobrotami. Brušenje nožev je odzvanjalo že ves teden. Za otroke je bil to zelo boleč dan, čeprav jih niso

vzgjali v duhu pretirane ljubezni do živali. Eden od otrok je namreč moral sodelovati pri zakolu svinje.

Zgodilo se je zgodaj zjutraj, še v temi. Takrat so zbudili tudi otroka, ki bo moral pri tem pomagati. V štalco, kjer je ležala že vnaprej za ta namen rejena svinja, so stopili trije moški. Njihovi močni glasovi so odmevali po hiši in zunaj nje. Okrepčani z jutranjim žganjem so žival med prerivanjem spravili iz štalinke, kjer je bilo nekoliko več prostora. Tam so jo zgrabili za noge, jo prevrnili na bok in poklekli nanjo. V smrtni slutnji je svinja ob vsem tem strašno cvilila. Za sodelujočega otroka je bil to strašen dogodek, ki se ga je bal že nekaj mesecev prej in ga ni pozabil še vse leto. V trenutku vboda z dolgim nabrušenim nožem je moral otrok usmeriti vso pozornost v to, da je ujel kri, ki je privrela iz rane. Tesno ob rano je moral držati leseno krnico, kamor se je kri stekala. Bog ne daj, da bi te vroče dragocenosti steklo kaj mimo. Krnico s krvjo je takoj odnesel v kuhinjo, saj so pečeno pojedli že takoj za prvi jutranji obrok. Ostanek so porabili za izdelavo krvavic.

Starši o otrokovi stiski sploh niso razmišljali. Svinja je bila vse dotlej na moč priljubljena, a le zato, ker bo služila družini za prehranjevanje. Za drugi obrok tistega slavnostnega dne je družina z mesarjem na čelu pojedla njena jetra, pečenka je sledila šele popoldan. Otrok, ki je moral tisto jutro tako zgodaj vstati, je dobil eno od dveh svinjskih ledvičk kot hvaležno darilo za pomoč pri zakolu. Kožo so previdno odrli in svinjo razkosali. Nena vaden vonj je spominjal nanjo še dolgo potem. Popečeni kosi mesa so našli svoj prostor v kibli med zaseko v hladni kleti. Tudi pri pranju čreves je pogosto sodeloval eden izmed otrok, iz njih pa so nastale znamenite klobase. Med uživanjem letih se je mastil furman s konji in družina ob težjih delih ter ob praznikih. Takrat je bila svinja že zdavnaj pozabljena.

Groze ob zakolu bi starši otroka morali obvarovati, a to bi storili le, če bi bilo njihovo mišljenje drugačno.

Obstoječa nova socialistična država je bila v čedalje večji krizi zaradi okupatorjevega uničenja med štiri leta trajajočo vojno. Oblasti niso imele od kod vzeti. Z velikimi davki so se spravile na kmete in na vsakogar, ki je imel kaj premoženja. Uvedli so obvezno oddajo živine in drugih pridelkov. Ljudje na podeželju so delali samo še za to. Oblast je grozila z rubežem in ga tudi uresničevala. Izvajala je vsemogoče reforme, s katerimi je želela uravnotežiti socialne razlike med ljudmi. Pri tem so nastajale nove krivice. Premožnejše je oblast dala zapreti, jim vzela premoženje in si ga prilastila v imenu zakona, ki ga je sama uvedla v ta namen. Mnoga posestva so postala državna, na njih so zaposlili viničarje pod pretvezo, da je viničarstvo zdaj ukinjeno.

Se nadaljuje

OGLASI

1301A12 Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. – Naš naslov: Gebr. HORŽEN, Möbel-transporte, Herderstraße 36, D-40721 Hilden pri Düsseldorfu. (Telefon 02 1 03 / 44562). – Informacije dobite pisno ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

Oglas sme obsegati največ 50 besed. Cena oglasa je 20 EUR za enkratno objavo. Celoletna objava z isto vsebino je 150 EUR. Z večkratno zaporedno objavo narašča tudi popust. Oglase sprejemamo do 5. v mesecu za naslednjo izdajo. Plačilo pri poverjenikih, slovenskih župnijah ali na uredništvu.

Slovenski kozolec, foto: Janez Rihar

Janez je odšel na fronto in po nekaj tednih poklical ženo: »Ljubica, veselo novico ti moram povedati.«

Žena: »Kakšno pa?«

Janez: »Prvega bom že doma.«

Žena veselo: »Lepo, kako pa to veš?«

Janez: »Poveljnik je rekel, da se bomo borili do zadnjega!«

Na policijski postaji v večjem mestu so policistom kupili konje.

Dva policista, ki sta dobila konja, se pogovarjata: »Poslušaj, kako bova ločila konja, če sta pa oba enaka?«

»Ti tvojemu odreži rep, pa ne bova zamešala.«

In res tako naredita.

Naslednji dan, ko imajo zbor, komandir zagleda konja brez repa.

»Ja vidva, cepca! Zakaj sta pa konju odrezala rep?!«

»Da bi ju vendar lahko razlikovala.«

»Pa kaj ne vidita, da je črni konj večji od belega?!«

Janez se z Micko sprehaja po sejmu. Ogovorita ga dve dekleti, ki predstavljata belo tehniko, rekoč:

»Gospod, imate doma pomivalni stroj?«

Janez odvrne: »Seveda ga imam!«

Dekleti: »No, potem pa dovolite, da vam predstava revolucionarne tablete za pomivalni stroj. Jih želite kupiti?«

Janez pokliče Micko in jo vpraša: »Micka, boš jedla te tablete?«

»Koliko sklonov pozna slovenščina?« je učence vprašala učiteljica.

Janezek se oglasi: »Sedem!«

Učiteljica: »Janezek, si prepričan?«

Janezek: »Seveda, sedmi je novi. Imenuje se podkupovalnik, vprašamo pa se: komu in koliko.«

Mož pridrvi iz službe domov in vpraša ženo:

»Ali se je že začela nogometna tekma?«

»Ja, pred nekaj minutami.«

»Pa je že padel kak gol?«

»Ne, oba še stojita.«

KRIŽANKA

KRIŽANKA 1510	KULTURNA RASTLINA VSBUJE NIKOTIN	SKLADNI, UBRANI ZVOKI	MARIJIN PRAZNIK V OKTOBRU	MASTNA TEKOČINA	ZNAMKA AVTOMOBILOV	NAŠA LUČ	KISIK	ŽENSKO IME	ABRAHAMOV SIN	UMETNIŠKI IZDELEK IZ LESA ALI KAMINA	KANADSKA DRUŽBA KOMUNIKACIJE BELL ...
IGRA S KARTAMI						KULTURA 20. ČRKA ABECEDE					
ORGANIZACIJSKA ENOTA							POLITIČNA ZAŠČITA BEGUNCEM VZHOD				
IZ BOŽJE MOČI (PRIDEVNIK Ž. SPOLJ)						AFR. ŽIVAL PLANOTA NAD BOH. JEZEROM					
SLOVENSKI FOTOGRAF HODALČ...					KALJI 23. ČRKA ABECEDE		STANE KERIN	ABRAHAMOV BRAT		AUGSBURG	VELIKA KAČA
VPRAŠALNI ZAIEMEK				VPREŽNE ŽIVALI LITURGIČNI PREDMET				ANTON NADRAH NEKATERI			
NAŠA LUČ	VOVK ANTON KRAJ BITKE S TURKI				TRENUTEK ŠTEVILO						
ŽENSKO IME											MARIJINA MATI
PLANINA V SAVINJSKIH ALPAH							HRVAŠKA POKRAJINA NEPOKLICNI DELAVEC				
EP PRIDEVNIŠKA OBLIKA						PRILJ. ANG. PRINCESA HOGAR (LJUBKOV.)		OSEBNI ZAIEMEK KONEC (ANGL.)			
RITEM, ENA-KOMERNO ZAPOREDJE					AFRIŠKA ZVER						
ŽENSKA REVUIA				NIZOZEM. POKRAJINA KDOR DELA Z LEVO R.							DELA RED POKLJČNO
VELIKONIA TINE		PISEC LEGEND ŽENA RODITELJICA									
ATOM	ŽENSKO IME NASILNA KRAJA							BEKA V ITALIJ		ŠPANILJA SLO. NEAL-KOHOLNA PIAČA	
NARAVA, ČUD						AVSTRILJA ADAMIČ EMIL	TLAK V HIŠI 12. ČRKA ABECEDE				
PRIMORSKA JED					GL. MESTO TURČIJE LUKSEMBURG						
ANTIČNI FILOZOF, STOIČ								DARILO			

REŠITEV KRIŽANKE št. 1509

1509	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	S	A	M	O	R	A	S	T	N	I	K									
	T	R	I	L	O	G	I	J	A	R										
	E	S	K	I	M		M	U	V	Š										
	N	E	V		V	E	L	J	A	K										
	A	N	G	E	L		T	E	S	T	O									
	R	A	R			T	R	N		A										
	P	L	O	T	E	R	I	J	A	S										
	P	B	A	R	I	J		N	M	T										
	R	A				U	G	A	N	K	A	R								
	I	Z	B	A		L		M	A	R	N									
	M	A	I		R	A	J		R	I										
	O	L	V	I	V		M	A	N	A										
	R	O	Č	E	N		S	I	N	A	J									
	S	L	O	V	O		I	Z		R	D									
	K	A	V	Č		U	R	A	N		N									
	A	V	S	E	N	I	K				L	E	A							